

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

2. ČÍSLO / IX. ROČNÍK

7,50 Kč (10 Sk)

14. LEDNA 2001

Z obsahu:

S pastýři pospíchejme

Homilie Jana Pavla II.

1. ledna 2001

– strana 2 –

Je možno věroučné rozdíly ve jménu ekumenismu zarovnat?

Rozhovor

s P. Bernardem Gewre

– strana 4 –

Maria má pro mě ústřední význam

Rozhovor

s protestantským

konvertitou

– strana 6 –

Ty máš víru, já mám skutky

Karel Komárek

– strana 7 –

Mystické Tělo Kristovo

Biskup Fulton J. Sheen

– strana 8 –

Nad poselstvím Jana Pavla II. k Světovému dni míru

Andrea Riccardiová

– strana 10 –

Plody Velkého jubilea

Pastýřský list

olomouckého arcibiskupa

Mons. Jana Graubnera

k Novému roku 2001

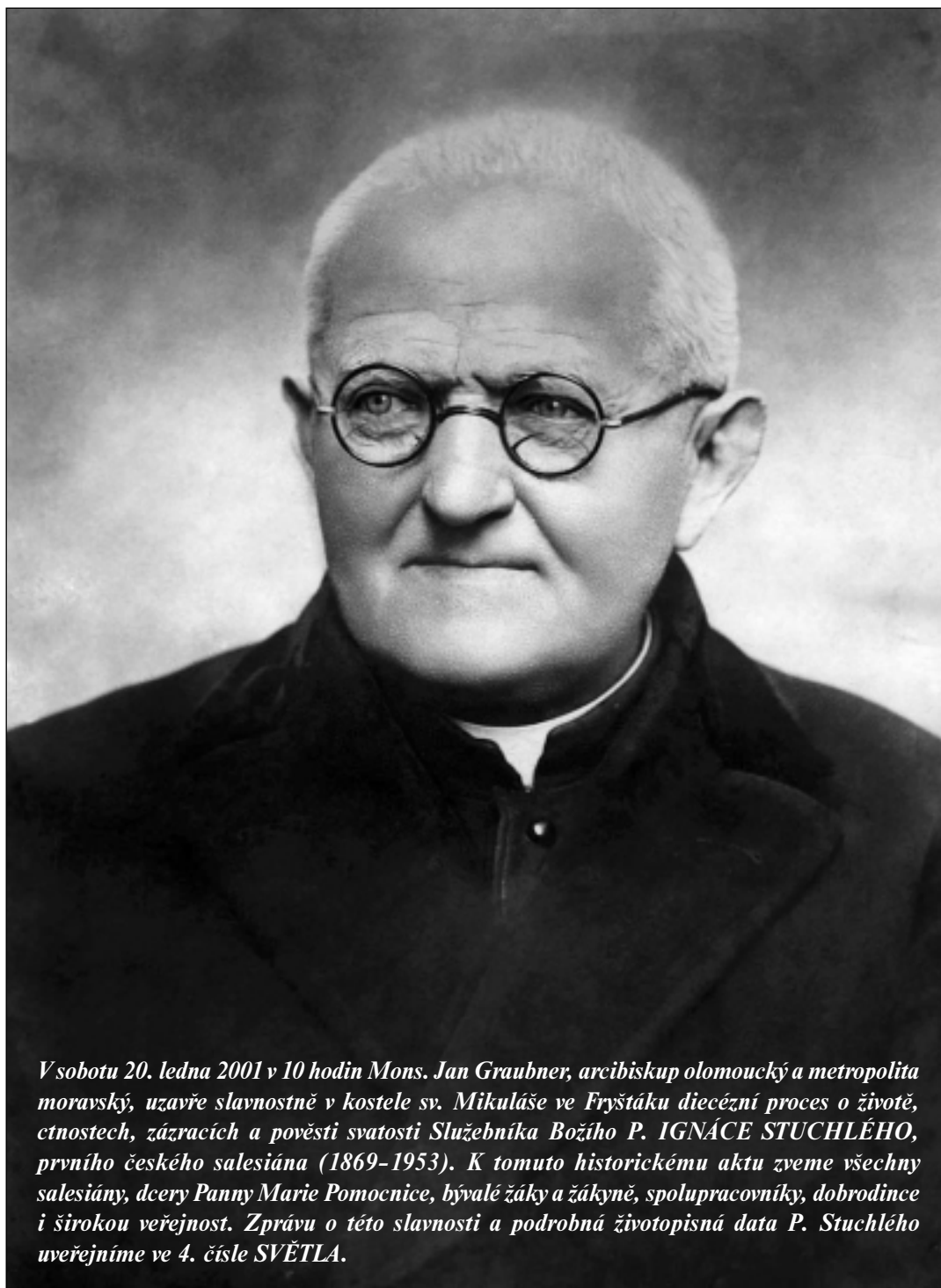
– strana 11 –

DOMINUS IESUS – a reakce na něj

Biskup Andreas Laun,

Salcburk

– strana 12 –

V sobotu 20. ledna 2001 v 10 hodin Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský, uzavře slavnostně v kostele sv. Mikuláše ve Fryštáku diecézní proces o životě, ctnostech, zázracích a pověsti svatosti Služebníka Božího P. IGNÁCE STUHLÉHO, prvního českého salesiána (1869–1953). K tomuto historickému aktu zveme všechny salesiány, dcery Panny Marie Pomocnice, bývalé žáky a žákyňe, spolupracovníky, dobrodince i širokou veřejnost. Zprávu o této slavnosti a podrobná životopisná data P. Stuchlého uveřejníme ve 4. čísle SVĚTLA.

S pastýři pospíchejme

Pastýři odešli spěšně a a našli Marii, Josefa a Dítě položené v jeslích (Lk 2,16). Dnes, v oktavu Narození, nás liturgie povzbuzuje těmito slovy, abychom vykročili s novou a uvědomělou horlivostí k Betlému a klaněli se božskému Dítěti, které se nám narodilo. Zve nás, abychom kráčeli ve šlépějích pastýřů, vstoupili do jeskyně, poznali v tomto maličkém lidskou bytost *narozenou ze ženy a podrobenou zákonu (Gal 4,4)*, Všemohoucího, který se stal jedním z nás. Vedle něho jsou Josef a Maria jako mlčenliví svědkové zázraku Vánoc. Je to tajemství, o kterém také my dnes s úžasem rozjímáme: Narodil se nám Pán. Maria »přivedla na svět Krále, který vládne nebi i zemi po všechny věky věků« (srov. Sedulio).

Setrvejme ve vytržení nad tím, co nám evangelista vypráví. Zastavme se zvláště, abychom rozjímali o **pastýřích**. Jsou to vzory prostoty a radostného lidského hledání, kteří nám zvláště

v souvislosti s Velkým jubileem ozřejmují, jaké mají být podmínky pro naše setkání s Ježíšem.

Odbrojující něžnost Dítěte, udivující chudoba, v jaké se nachází, pokorná prostota Marie a Josefa přetvářejí život pastýřů: stávají se tak posly spásy, evangelisty **ante literam** (před psaným slovem). Svátý Lukáš píše: *Pastýři se vrátili a velebili a chválili Boha za všechno, co viděli a slyšeli, jak jim to bylo*

řčeno (Lk 2,20). Odešli šťastni a obohaceni událostí, která změnila jejich život. V jejich slovech nacházíme vnitřní radost, která propuká v chvalozpěv: *Vrátili se a velebili a chválili Boha.*

Také my v tomto jubilejním roce **jsme se vydali na cestu, abychom se setkali s Kristem**, Vykupitelem člověka. Tim, že jsme prošli Svatou branou, zakusili jsme tajemnou přítomnost, milost, skrze niž je člověku dána možnost, aby přešel od hříchu k milosti, od smrti k životu. Boží Syn, který se pro nás vtělil, dal nám uslyšet naléhavou výzvu k obrácení a k lásce.

Kolik darů, kolik mimořádných příležitostí nabídlo věřícím Velké jubileum! V prožitku přijatého a uděleného odpuštění, v připomínce mučedníků, v naslouchání volání chudých světa a v hojném svědectví víry našich věřících bratří všech dob jsme i my jsme našli spásonosnou Boží přítomnost v dějinách. Jako bychom se rukou dotkli jeho lásky, která obnovuje tvář země. Za několik dní se ukončí tento mimořádný čas milosti. Jako od pastýřů, kteří přišli, aby se klaněli, žádá Kristus od věřících, jimž daroval radost, že jej potkali, **odvážnou ochotu vykročit** a hlásat jeho evangelium, staré, a vždy nové. Vyzývá je, aby oživilí lidské dějiny a kultury jeho spásonosným poselstvím.

Pastýři se vrátili a chválili a velebili Bohu (Lk 2,30). I my, povzbuzeni a obohaceni jubilejní milostí, začněme nový rok, který nám Pán dává. Nechť jsou nám posilou slova prvního čtení, která obnovují požehnání Stvořitele: *Hospodin ať ti žehná a chrání tě. Ať Hospodin rozzáří tobě svou tvář a je ti milostivý. Ať Hospodin pozvedne k tobě svou tvář a dopřeje ti pokoj (Nm 6, 24-25).* Kež nám Pán dá svůj pokoj, pokoj, který není plodem lidských kompromisů, ale překvapujícím účinkem jeho dobrotivého pohledu na nás. To

je pokoj, o jaký dnes prosíme, když slavíme **34. světový den míru**. (...) Všem chci předložit letošní **Poselství k světovému dni míru**, ve kterém stavím před oči obzvláštní argument: **»Dialog mezi kulturami za civilizaci lásky a míru.«**

V tomto působivém liturgickém rámci se obracím ke všem lidem dobré vůle s naléhavou výzvou, aby **kráčeli s důvěrou a vytrvalostí privilegovanou cestou dialogu**. Jen tak je možno dosáhnout, aby zvláštní bohatství, které je charakteristické pro lidské dějiny a život, nebylo ztraceno, ale naopak, mohlo přispět k budování nové éry bratrské solidarity. Ať všichni usilují podporovat autentickou kulturu solidarity a spravedlnosti, která je přísně »svázána s hodnotou míru, objektivním prvotním předpokladem každé společnosti a národního i mezinárodního soužití«. (Poselství k MDM, 18)

Je to obzvláště aktuální v současném celosvětovém kontextu, který je zcela poznamenán širokou mobilitou lidí, globální komunikací a stále snazším setkáváním rozličných kultur. Současně je třeba pevně zdůraznit **naléhavost ochrany života**, základního dobra lidstva, protože »není možno volat po míru a současně pohrdat životem« (tamt. 19).

Obrátme se k Pánu se svými prosbami, aby úcta k těmto základním hodnotám, dědictví každé kultury, přispěla k vytoužené výstavbě civilizace lásky a míru. To nechť nám udělí Kníže pokoje, o jehož chudobě v jeslích rozjímáme.

Maria uchovávala to všechno ve svém srdci a rozvažovala o tom (Lk 2,19).

Dnes slaví církev **Slavnost Matky Boží Panny Marie**. Když ji evangelista Lukáš představil jako tu, která nabízí Dítě pastýřům, kteří je starostlivě hledají, představuje nám obraz Matky, který je prostý a současně majestátní. Maria je **ženou víry**, která dala Bohu místo ve svém

srdci, ve svých plánech, ve svém těle, ve svém životě snoubenky a matky. Ona je věřící schopnou přijmout v neobvyklé příhodě příchod Syna v *plnosti času (Gal 4,4)*, v němž Bůh, který si volí prosté cesty lidského života, se rozhodl osobně vstoupit do díla spásy.

Víra vede svatou Pannu, aby vykročila na neznámé a nepředvídatelné cesty a všechno uchovávala ve svém srdci, tzn. v intimě svého ducha, aby odpovídala Bohu se stále novou oddaností na jeho záměry lásky.

K ní se obracíme na počátku tohoto nového roku se svou prosbou: Pomáhej nám, Maria, abychom uvažovali o svém životě v duchu víry. Pomáhej nám, abychom si uchránili v každodenním frenetickém spěchu chvíle mlčení a rozjímání. Dej, ať jsme vždy připraveni pracovat pro potřebu pravého pokoje, daru Kristova narození.

Tobě v první den roku 2001 zasvěcujeme očekávání a naději celého lidstva. *Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko, neodmítej naše prosby v našich potřebách, ale ode všeho nebezpečí vysvobď nás vždycky, Panno slavná a požehnaná (lit. hodin).*

Panno a Matko Boží, přimlouvej se za nás u svého Syna, aby jeho tvář ozářila cestu do nového tisíciletí, aby každý člověk mohl žít ve spravedlnosti a míru. Amen!

L'Osservatore Romano
2. 1. 2001
Překlad IŠ-

Nejvzácnější hosté

Zamyšlení nad dnešními liturgickými texty

Uchoval jsi dobré víno až do této chvíle

V galilejském městečku nedaleko Nazareta se koná svatba. Není to samo o sobě nic výjimečného. Ale tentokrát je ke svatební hostině pozván také Ježíš a jeho učedníci. Pozvání platí tedy i pro tebe. Takové pozvání zavazuje. Svou přítomností máš poctit nejen mladý pár a jeho hosty, ale především máš dělat čest svému Mistru. Dej tedy stranou všechny jiné záležitosti, aby se ti nestalo, že bys nebyl hoden zasednout k hodovní tabuli⁽¹⁾. Aby sis pak nevysloužil vážnou výtku, že jsi vstoupil do hodovní síně nepřipraven⁽²⁾, oděj se s pomocí Ducha svatého k účasti na této slavnosti usebraností a pokorou a tak se připoj k Mistrově nevelké družině.

Tato svatba vstoupí do historie právě proto, že je na ní přítomen Pán. Všude, kamkoliv je pozván, nepřichází Ježíš pouze jako jeden z hostů, ale jako Boží Syn, který svou přítomností bohatě obdarovává své hostitele tím, že u nich a na nich oslaví svého nebeského Otce. Dnes máš proto nejlepší příležitost poznat, jak si počínat, aby všechno, co děláš, přispělo k Boží slávě: Rozhodni se pevně, že od této chvíle již nebudeš podnikat vůbec nic, k čemu bys nejdříve nepřizval také svého Pána a Mistra.

Je tu ještě jeden důvod, proč nesmíš odmítnout toto pozvání: Na této slavnosti se můžeš setkat také s Ježíšovou Matkou.

Až dosud žila tiše a skrytě s Ježíšem v nazaretském domku. Nebeský Otec si ji vybral, aby dala světu jeho Syna jako člověka. Dnes, na samém počátku jeho veřejného působení, je opět přítomná, aby ho představila jako dobrotivého a mocného Dobrodince. Vykoná to s obdivuhodnou prostotou a nenápadností. Kdo jiný to může udělat, ne-li ta, která je tak vnímavá a pozorná k lidským potřebám a která jediná ví, jakou moc má její milovaný Syn. Poznáváš tu Marii v té nejvlastnější a trvalé roli, kterou přijala již tím, že souhlasila stát se Matkou Syna člověka: Maria přichází za svým Synem, aby prosila za druhé.

Činí tak sama od sebe ještě dříve, než ji kdokoliv požádal o přímlovu. A jakou moc má její přímlova? Postačí její pouhá dvě slova: *Nemají vína*. Ježíšovu odpověď si nevykládá jako odmítnutí. Naopak, Pán přiznává, že to, oč žádá, je záležitost neobyčejného významu, která zahájí nesčetné projevy jeho dobroty i jeho moci, jakmile jen *přijde jeho hodina*.

Na tuto obdivuhodnou spolupráci mezi nejpozornější Matkou a nejmocnějším Synem

se můžeš plně spolehnout ve všech svých potřebách. Nezneklidňuj se ani v nejmenším, i když se ti zdá, jako bys musel příliš dlouho čekat. Pán totiž projeví svou moc, jakmile z vůle Otce *přijde jeho hodina*. Doprovoď jej k šesti objemným nádobám. Dosud sloužily pouze k mytí, a nyní se mají stát na Pánův pokyn zázračným zdrojem. Poroučí služebníkům, aby je naplnili vodou. Nevykonávají to s tak velkou horlivostí právě proto, že je Maria předem připravila? Když vykonali, co bylo třeba, mohou *nabrat a odnést správci svatby*.

Nepřipouštěj si myšlenku, že Pán otálí, ale dbej, abys ty sám vykonal co nejdříve všechno, co je zapotřebí a co je v tvých silách. Uč se proto vnímavosti a poslušnosti k mateřským radám, které ti vnuká dobrá a prozíravá Přímlovkyně. To, co od tebe požaduje, žádá jedině proto, že jí velmi záleží na tom, aby ti nescházelo vína. Ona totiž sama nejlépe ví, čeho je ti zapotřebí. Když máš tedy vykonat Pánovu vůli a nejdříve znovu naplnit to, co zůstává prázdné, naplň to bez váhání *až po okraj*. Připravuješ tak svým lidským přičiněním nezbytné podmínky pro obdivuhodný zásah Boží moci, kterého budeš svědkem, *až přijde hodina*.

Vrať se s Ježíšem do hodovní síně. Právě se stal první Ježíšův veřejný zázrak, i když svatebčané, ba ani sám správce svatby nevědí, komu vděčí za to, že mají stále na stole hojnost tak dobrého vína. Ježíš se nechce stát na této hostině středem pozornosti. Chce však upevnit víru svých učedníků. Poznal jsi nejen jeho božskou moc, ale i moc přímlovy jeho svaté Matky. Pamatuj vždy na toto svědectví, že je to Maria, která je a zůstane Prostřednicí všech darů, které Ježíš jako Boží a také její Syn přináší tomuto světu.

A jestliže Maria nepřenesla přes srdce, že mladým manželům dochází víno, co teprve udělá při pohledu na tento svět, který hyne hladem a žizní? *Kvůli Sionu neumlkne, kvůli Jeruzalému neutichne, dokud se jeho spása nerozhoří jako pochoděň*. I za ty, kteří o ní ani nevědí nebo nechtějí vědět, prosí svého Syna: »Nemají víru!« – »Nemají naději!« – »Nemají lásku!« – »Nemají radost!« Je na nás, abychom jako poslušní služebníci naplnili po okraj nádoby modlitbou a obětmi, aby je Pán mohl proměnit na víno života. Jdi a *vypravuj mezi všemi národy o jeho divech*.⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mt 22,9; ⁽²⁾ srov. Mt 22,12;

⁽³⁾ resp. žalm 96

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 62,1-5

Kvůli Sionu neumlknu, kvůli Jeruzalému neutichnu, dokud jeho právo nezvejde jak světlo, dokud se jeho spása nerozhoří jako pochoděň. Tu národy uvidí tvé právo a všichni králové tvou slávu. Obdaří tě novým jménem, které určí Hospodinova ústa. Budeš nádhernou korunou v Hospodinově ruce, královskou čelenkou v dlani svého Boha. Nebudeš se již nazývat „Opuštěná“ a tvá zem „Osamělá“. Tvým jménem bude „Mé potěšení“ a jméno tvé země „V manželství daná“, neboť si v tobě zalíbil Hospodin a tvá země dostane muže. Jako se jinoch snoubí s pannou, tak se s tebou zasnoubí tvůj stvořitel. Jako se raduje z nevěsty ženich, tak se tvůj Bůh potěší z tebe.

2. čtení – 1 Kor 12,4-11

Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha však jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zase tentýž Duch poskytuje poznání, jinému se opět dostává od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými (neznámými) jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce.

Evangelium – Jan 2,1-12

Byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Došlo víno, a proto řekla matka Ježíšovi: „Už nemají víno.“ Ježíš jí odpověděl: „Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina.“ Jeho matka řekla služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne.“ Stálo tam šest kamenných džbánů na vodu, určených k očišťování předepsanému u židů, a každý džbán byl na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: „Naplňte džbány vodou!“ Naplnili je až po okraj. A nařídil jim: „Teď naberte a doneste správci svatby!“ Donesli, a jakmile správce svatby okusil vodu proměněnou ve víno – nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří načerpali vodu, to věděli – zavalal si ženicha a řekl mu: „Každý člověk předkládá nejdříve dobré víno, a teprve až se hosté podnapíjí, víno horší; ale ty jsi uchoval dobré víno až do této chvíle.“ To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili. Potom se odebral se svou matkou, se svými příbuznými a učedníky do Kafarna a zdrželi se tam jen několik dní.

Je možno věroučné rozdíly ve jménu ekumenismu zarovnat?

*Otče Bernarde, jste autorem knihy **Jak poznat katolickou víru** (Miriam-Verlag). Z čeho pramení váš zájem o ekumenu?*

P. B.: Od dětství se zajímám o rozdíl mezi katolickým a evangelickým vyznáním. Vyrostl jsem totiž ve městě, kde byl stejný počet katolíků a protestantů. Nejlepší přítelkyně mého raného dětství byla dobrá, stará evangelická sousedka, u níž mě chybějící jednota víry již jako dítě vzrušovala.

Později jsem kněžskou službu vykonával v převážně evangelických oblastech, někdy dokonce ve vyslovené katolické diaspoře. V takových farnostech patřily ekumenické kontakty v jistém smyslu ke každodennímu chlebu pastorační. Pro mne to znamenalo existenciální otázku: Jak je možno udržovat dobré styky s bratry a sestrami jiné víry, aniž by tím utrpělo právě katolické svědectví víry?

A jakou odpověď jste na to našel?

P. B.: Těžko říct. Zkoušel jsem to znovu a znovu a pečoval jsem o přátelské vztahy k evangelickým i jiným křesťanům. Zda se mi přitom podařilo skutečně v nezkrácené podobě představit vždy katolickou víru, tedy vytyčit jasnou hranici mezi přijetím partnera rozhovoru s jeho evangelickou identitou a konformovat jej s katolickou pravdou, to bohužel nevím. – Ale problematika ekumenického rozhovoru při takových setkáních je již z toho zřejmá.

Můžete říct něco k této problematice?

P. B.: Rád. Před krátkou dobou vyjádřila katolická církev velmi zřetelně své stanovisko v deklaraci *Dominus Iesus*. Katolická církev je v plném slova smyslu jedinou Kristovou Církví. Jen ona hlásá nezkrácenou

pravdu o Ježíši a jeho vykupitelském činu. To, co mělo být tímto listem posíleno ve vědomí katolíků, nebylo nic nového.

Vždyť již v prohlášení 2. vatikánského koncilu o náboženské svobodě je zdůrazněno, že existuje jen jedno jediné pravé náboženství. I v pozdějších papežských dokumentech můžeme najít tuto nauku církve potvrzenou.

Ale když se podíváme na reakce, jaké vyvolal vatikánský dokument *Dominus Iesus*, mohli bychom se domnívat, že se tu znovu hlásá něco, co už bylo dříve zrušeno, nebo že se tu dokonce hlásá nějaké zcela nové učení. Jeden evangelický biskup hovořil o porážce ekumenického vztahu mezi církvemi. Ještě více však musí udivovat nepochopení, které v této věci vyjádřili katolíci teologové. Ti se například podivují, že protestantským společenstvím nebylo přiznáno označení církev, nýbrž pouze církevní společenství. To je označení, které bylo použito pro různé evangelické denominace i v koncilních textech. Není tedy ani to opravdu nic nového.

Není však v takovém případě problematika ekumenického dialogu pouhou hrou se slovy?

P. B.: To bych neřekl. V tom, že právě toto přesvědčení o katolické církvi jakožto Kristem založené a chtěné církvi bylo ve vědomí katolických teologů zpochybněno, ukazuje se problém ekumenického dialogu. Mnoho církevních představitelů na úrovni diecézí, děkanátů i farností zastává ryze citový ekumenismus, nikoliv ekumenismus s rozumem a chápáním katolické nauky a už vůbec ne se skutečnou znalostí evangelických postojů víry. Není proto divu, že slyšíme stále více vyslovovat názor, jako by vlastně to, co je katolické a evangelické,

bylo ve skutečnosti shodné. Je tu základní nedostatek nezbytných znalostí.

Jak si to vysvětlujete?

P. B.: Vraťme se k reakci na list *Dominus Iesus*. Katolická církev si osobuje nárok na autentické hlásání pravdy o Ježíši Kristu a jeho díle vykoupění. Reakce jinověrců poukazuje na to, že se jedná o troufalost. Oni však tento nárok nepokládají za troufalost proto, že oni sami si ho chtějí připisovat a že tedy existuje jakási konkurence, při které katolické církvi tento absolutní nárok nechťejí přiznat. Nikoliv. Tento nárok je u katolické církve ve skutečnosti ojedinelý.

Máme zde však v ekumenickém dialogu jeden psychologický problém, který zavádí na sceně. Podvědomě totiž stále vycházíme z toho, že obě strany hovoří o tomtéž. Jestliže však hovoří katolíci i protestanté např. o biskupech, pak je to ve skutečnosti něco zcela rozdílného. Kromě svátostné moci přijaté skrze svěcení vyznačuje katolického biskupa také jeho příslušnost k učitelskému úřadu církve. Evangelický biskup proti tomu je pouhým vrchním úředníkem svého církevního společenství, který odpovídá za pořádek v církvi svým synodálním voličům. Jestliže se v tisku píše o ekumenickém rozhovoru mezi oběma biskupy, myslí si katolík, který není dokonale zakořeněn v pravdách víry, ale jakési pojetí o katolické víře má: Výborně, oni přivedou své nauky víry na společného jmenovatele. Protestant si myslí: O mém přesvědčení víry nebude nikdo s nikým jednat. To je moje záležitost.

Mluvíte tedy o tom, že v ekumenickém rozhovoru mohou stejná slova mít zcela odlišný význam. Dialog je pak velmi obtížný, jestliže protestant vlastně o obsahu své víry nemá zájem mluvit.

P. B.: Abychom to ovšem nepřehnali. Pro evangelického

křesťana se jeví katolická církev v první řadě jako církev dogmat, čili církev, ve které si člověk nemůže o Bohu myslet, co by chtěl. Evangelíkovi se však taková svoboda smýšlení jeví nezbytná proto, protože Boží slovo, Písmo svaté, je plně protirečení. Tuto protikladnost vidí i v samém Bohu. Boží jednání podle protestanta nemůže člověk následovat. Jestliže katolíci hovoří o svém katolickém pojetí, bere to na vědomí jako jednu možnost mezi mnoha jinými. Podobně se staví i k šokujícím výsledkům nejnovějšího bádání o Lutherovi: Lutherovo přesvědčení není pro něho nijak závazné a pokládá za nezbytné zachovat si »odstup« i k zakladateli své vlastní »církve«.

Luther svým zaměřením prostě otevřel cestu náboženskému subjektivismu, v jehož zajetí se nyní protestantismus nachází. Proto Lutherovi následovníci nejsou ochotni přiznat, že je možno vyslovit všeobecně platné správné a pravdivé výroky o Bohu. Proto je možno dlouho spolu rozmlouvat v ekumenickém dialogu, aniž by se řeč otočila k obsahovým záležitostem větší závaznosti výroků víry.

Je však jedno učení, o kterém by protestanti rádi hovořili. Proto mohlo vzniknout společné prohlášení katolíků a protestantů k nauce o ospravedlnění. Zde se jedná o zcela ústřední osobní problém Lutherův, který se stal

svým způsobem náboženskou praotázkou protestantismu. Musíme přitom ovšem vědět, že podle nejnovějších výzkumů protestantského právníka Dietricha Emmeho jde o těžký konflikt svědomí, který vážně zpochybňuje dosavadní historické odůvodnění vzniku reformace. Luther v souboji usmrtil svého spolužáka a utekl se do kláštera, který podle tehdejšího práva platil za místo azylu. Luther se nicméně musel vyrovnat se svou vinou, a to mu působilo velmi vážné vnitřní problémy. Tak vzniká jeho náboženská praotázka: »Jak mohu najít pro svou vinu milostivého Boha?« a tato základní otázka byla ze všeobecně a stala se v protestantismu nápadně stěžejní. Kdykoliv protestantismus hovoří o této náboženské praotázce, hovoří také o obsahu své věrouky.

Je možno hovořit také o katolické praotázce? A jak je možno z katolického hlediska odpovědět na evangelickou praotázku?

P. B.: Za katolickou praotázku můžeme označit otázku po existenci a podstatě Boha, který se zjevuje lidem. Ve své knize jsem hovořil o tom, že katolická víra je především kontemplací. Tzn. že při náboženském úkonu jde především o poznání Boha, který před nás sám předstupuje jako TY. Nejdříve tedy nastupuje kontempace, pak morální oblast. Na prvním místě stojí vědění o tom, kdo je Bůh a jak se nám zjevuje, a pak následuje odpověď člověka na vnímání Boží lásky.

Na protestantskou prvootázku můžeme podle katolické věrouky odpovědět, že mluvit o hříchu a vině je smysluplné teprve tehdy, až se člověk skutečně setká s Bohem a něco o něm ví. Řeč o dědičné vině, která pak následuje, slouží v katolické víře v nehlubším smyslu k formování vědomí, že člověk si i přes všechnu svou slabost zachoval svou svobodu. Konstatování, že tato

lidská svoboda nadále existuje, je skrz naskrz optimistické.

Mohu-li nyní shrnout: Rozdíl mezi katolickou církví a protestantskými společenstvími vyplývá z rozličného stanovení základní otázky. První zájem protestantů spočívá v tom, vědět, jak bude člověk ospravedlněn. Katolík chce především vědět, kdo je Bůh a jaký je Bůh. Na tom staví svou víru a svou důvěru.

Obě zaměření víry se tedy chtějí něco dovědět a předpokládají, že na to najdou odpověď? Tyto odpovědi představují určitý nárok na pravdu, to znamená, že obě si kladou za úkol učit pravdě?

P. B.: Řekl jsem, že katolická církev vyslovuje jedinečný nárok na hlásání pravdy. Protestantská církevní společenství pokládají takový nárok za troufalost. Ona si nenárokují právo hlásat pravdu. Jak to spolu souvisí?

Chtěl bych odpovědět následovně: Katolická církev vyslovuje nárok hlásat pravdu o Kristu a jeho díle spásy. Pak jestliže pomíneme pravoslavnou církev, nárok ostatních křesťanských vyznání spočívá v tom, že člověku něco slibují. Slibují jako odpověď na existenciální nouzi např. Martina Luthera, že věřící člověk ví z jistoty své víry o svém ospravedlnění skrze milostivý dotek Boha. Ale právě toto katolík neví po celý svůj život. Je mnoho příkladů o tom, že člověk, který žil celý život jako bezvěrec, se v hodině smrti obrátil, zatímco zdánlivě věřící člověk v hodině smrti od Boha odpadl. Z této existenciální nejistoty je člověk povolán, aby během svého života stále více zvnitřňoval svou víru, že Bůh je dobrý a že to s ním myslí dobře. Tento Bůh má stát při něm při posledním rozhodování v hodině smrti. Až do té chvíle je odkázán na naději. List k Efezským hovoří dokonce o tom, že jsme spaseni díky naději. Avšak naděje, která se již vidí jako jistě uskutečněná, není nadějí.

Pro mne je v této chvíli obtížné porozumět konfliktu mezi protestantským a katolickým pojetím víry. Obě vyznání zřejmě nevyslovují konkurující nárok na pravdu. Co je pro ně jablkem sváru v ekumenickém dialogu?

P. B.: Evangelický křesťan chápe katolický nárok na pravdu jako svoje ohrožení. Zdá se mu, že jeho jistota o ospravedlnění se mu uznáním katolického učení vytrácí. Protestant se ve svém zjednodušení víry cítí jistý. Nechce se vyrovnávat s katolickým přesvědčením, že »je zde ještě něco«. Chtěl by se cítit ospravedlněn nadále pouze svou vírou. Hledá pocit Božího dotyku. Jestliže z katolické strany jsou požadovány také dobré skutky, aby člověk mohl dosáhnout spásy, ohrožuje to evangelika v jeho jistotě. Aby se chránil proti katolickému nároku, popírá učitelský úřad církve a říká: Přijímám všechnu nauku pouze z Písma. Mně postačí Boží milost, nevěřím na lidskou svobodu, která mě tak ohrožuje, která mě vystavuje nebezpečí, že ztratím své ospravedlnění od Boha.

Můžeme tedy říct, že ekumenický dialog mezi protestanty a katolíky probíhá natolik bezkonfliktně, nakolik protestantům potvrzuje jejich pocit jistoty?

P. B.: Přesně tak!

A co může protestantský partner dialogu potvrdit katolíkovi?

P. B.: Chtěl bych tu otázku postavit jinak: Čeho by chtěla katolická církev v tomto ekumenickém dialogu dosáhnout? Konec konců církevní jednoty spolu s uznáním nároku na pravdu hlásání, že Kristus sám je pravda a že v něm se Bůh skutečně zjevil. On sám je Bůh a může proto zajistit, aby se pravda neomylně hlásala po všechny časy. To učinil tím, že založil svou církev pod vedením svého zástupce Petra. Na cestě k cíli církevní jednoty jde o atmosférické zlepšování klimatu mezi oběma partnery dialogu.

Církevní jednota s uznáním závazné pravdy ve věcech víry ale znamená, že by se protestantismus musel vzdát své identity?

P. B.: Ano, ale nikoliv v tom smyslu, že by se musel zřít všechno, co je mu drahé. Rád v té věci opakuji citát z encykliky *Ut unum sint*, kde Jan Pavel II. říká: »Prvky této již dané Církve existují ve své plnosti v katolické církvi a nikoliv v této plnosti v ostatních společenstvích, kde určité aspekty křesťanského tajemství se zatím svou působností neprojeví.« To znamená, že protestantská církevní společenství mohou svým vkročením do katolické církve jedinečně získat. Ovšem pak mohou jistotu o svém ospravedlnění hledat nikoliv v sobě samých, nýbrž v celku prostředků spásy, které jsou vlastní katolické spiritualitě a které umožňují, aby hluboce zvnitřněla katolická víra, že Bůh to s člověkem myslí dobře. Myslí, že již nyní to dělá mnoho evangelických křesťanů. Jak říká jedno staré rčení, člověk je ze své přirozenosti katolický.

Co můžeme tedy dělat, aby ekumenický dialog neusnul?

P. B.: Musíme být v pravém smyslu slova tolerantní. Tolerance neznamená lhostejnost. Opravdu tolerantní může být člověk jedinečně tehdy, když má své vlastní pevné přesvědčení. V klidné odevzdanosti tolerantního postoje můžeme souhlasně přijímat všechno, co je u partnera dialogu opravu dobré. Pro katolíka nepředstavuje žádnou potíž uznat, že u jinověrců nachází projevy opravdové zbožnosti např. v kulturní oblasti, hudbě a v básnictví. Ale přitom nesmíme nechávat katolickou pravdu za dveřmi a musíme představovat jinověrcům vhodně také krásu katolické víry.

Děkuji za rozhovor.

*Podle -sks- 50/2000
Překlad -lš-*

Maria má pro mě ústřední význam

Rozhovor s protestantským konvertitou

Doktor filozofie Wolfgang Brunsch byl přijat do katolické církve v roce 1997. P. Benno mu položil několik otázek, které se týkají tohoto jeho neobvyklého kroku. Dr. Brunsch je egyptolog a klasický filolog. Pracuje na akademii věd a literatury v Mohuči a na univerzitě ve Würzburgu.

Pane doktore, před několika lety jste vstoupil do katolické církve. Jaké byly hlavní motivy tohoto kroku?

Jednou z hlavních pohnutek mého přestupu do katolické církve, kromě mariánské úcty, byla okolnost, že jsem aspekt »pokory srdce«, který je pro mě velice důležitý, nacházel u ní ve všech jejích projevech, čemuž v evangelické církvi tak nebylo.

Pokora srdce »thibio inchet« je jedním z centrálních pojmů koptických »Apophtegmata Patrum« (Průpovědi Otců), jimiž jsem se intenzivně zabýval jako student a pak soukromě jako vědec.

Evangelická církev lutherského vyznání zná tento pojem přirozeně také, ale tam je tento vztah jedince k Bohu a k církvi ve větší míře poznamenán kritickým osobním postojem spojeným s protestem (protestantismus). Tento postoj má sice ve vztahu k biblickým textům

svůj velký význam, ale v určitém smyslu přehlíží Boží dar milosti a od nás požadovanou vděčnou a pokornou podřízenost, která by měla nacházet odraz i v našem vztahu k bližním.

Byl jste evangelickým křesťanem. Co byste chtěl ze své evangelické minulosti obzvláště uskutěčňovat i jako katolický křesťan?

Jak jsem již řekl, potkávám se denně při svém povolání s obtížemi a nároky starých jazyků a kultur, a proto příkládám velký význam kritickému přístupu k základnímu prameni naší křesťanské víry, k biblickému textu. Výroky církve a odtud vycházející pravdy víry mají sice nárok na to, aby byly přijímány, ale musí být při tom ověřitelné v kanonických biblických knihách. Tento typicky evangelický aspekt bych chtěl zdůraznit i ve svém novém katolickém prostředí. Tak pokládám zanedbávání znalosti hebrejštiny na některých

katolických teologických učilištích ve srovnání s evangelickými za nepřijatelné.

„Jednoduchý a prostý je ten, kdo při svém hledání Boha nechává stranou své Já a svou lidskou moudrostí a chytrostí není překážkou pro Boží působení.“ (Tomáš z Celana) Tato františkánská prostota vás fascinuje. Jak se vám daří jako vědci spojovat intenzivní studium a intenzivní duševní zaměstnání s františkánskou prostotou?

Jako pro vědce, který se zabývá starověkem, je mým každodenním úkolem komplikované komplexní věcné obsahy redukovat na jejich základní, podstatné prvky, jejich nejjednodušší stavební díly: předpokladem jejich poznání v novém je jejich převod do nového. Tak je možno Platonův poněkud komplikovaný systém idejí převést na prosté a jednoduché základní pojmy »dobra a krásna« (Sokratovi nebylo nikdy zatěžko poukazovat na to svým partnerům v rozhovoru!).

Potud není žádného rozporu mezi mou vědeckou činností a mým ideálem františkánské prostoty: naopak, pohled na to, co je podstatné, vede nutně k jednoduchosti. Přirozeně, mnoho lidí ulpívá na povrchu oslnující různosti, jak to již dříve výstižně vyjádřil Epiktét: »Většinu lidí neuchvacuje prosté, podstatné jádro věcí, nýbrž do očí bijící různost.« (Která nejen že zastírá a zkresluje jádro věcí, ale může je dokonce zcela zakrýt.) K tomu ještě citát ze staroegyptského mudrosloví ze 4. století před Kristem, které mi mluví z duše: »Nebud' domýšlivý, že mnoho víš! Nenařekuj se ve svém srdci, že jsi vzdělaný. Stýkej se stejně tak s prostými jako se vzděla-

Dr. Wolfgang Brunsch

nými, protože hranic vědění nebylo dosaženo a nikdo není tak vzdělaný, aby zcela vyčerpal meze vědění. Krásné a dokonalé slovo je skrytější než vzácný drahokam a můžeš je často najít u prostých žen u mlýnských kamenů.«

Jste katolickým křesťanem a nyní je právě katolická církev předmětem kritiky. Co je pro církev obzvláště důležité, aby mohla lidí lépe oslovit?

Zásadně věřím v ty hodnoty, které si zachovaly svůj nárok právě díky dlouhé tradici. Proto zásadně odmítám různé modifikace a ústupky duchu času. To, co si právě svým přetrvávajícím a v jistém smyslu čas překračujícím charakterem zachovalo svou platnost, nepodléhá času ani nyní ani v budoucnosti. Jen je třeba základní skutečnost očistit od nepodstatného nánosů. To je obtížný úkol, ale právě to bylo vždy pro mě důvodem mého nadšení pro katolickou církev.

Čím je pro vás Ježíšova Matka Maria?

Ženská a mateřská postava Mariina má pro mě ústřední náboženský i lidský význam. Modlitba »Pod ochranu tvou.« je pro mě po »Otče náš« nejdůležitější modlitbou.

Děkuji vám za rozhovor, pane doktore.

*Podle Betendes Gottesvolk 1/99
Překlad -lš-*

Jakov Colo obdržel 25. 12. své každoroční zjevení, jak mu to Gospa slíbila 12. 9. 98, kdy pro něho skončila každodenní zjevení. Gospa se zjevila v 15.20 hod., zůstala 10 minut. Byla radostná, s Dítětem Ježíš v náručí. Všem požehнала a dala následující poselství:

„Drahé děti, v tento den, kdy se Ježíš narodil a kdy svým narozením přináší nekonečnou radost, lásku a pokoj, vás vybízím zvláštním způsobem, abyse te rekli Ježíšovi své ano. Otevřete svá srdce, aby tam Ježíš vešel, ubytoval se tam a začal jednat skrze vás. Jen tak budete moci pochopit opravdovou krásu Boží Lásky, jeho radosti a jeho pokoje.

Drahé děti, radujte se z Ježíšova narození a modlete se za všechna ta srdce, která nejsou pro Ježíše otevřená, aby Ježíš mohl vstoupit do každého z těchto srdcí, začal jednat skrze ně, aby každý člověk byl příkladem opravdového člověka, skrze něhož jedná Bůh.“

Ty máš víru, já mám skutky

Tato věta z listu apoštola Jakuba (2,18) jako by vyjadřovala jeden z hlavních rozdílů mezi protestantismem a katolictvím. Martin Luther učil, že člověk může dosáhnout ospravedlnění nikoli svými skutky, nýbrž pouze vírou (latinsky *sola fide*) ve vykupitelskou smrt Kristovu na kříži. Od té doby se rozšířilo pojetí, že protestanti kladou větší důraz na víru, kdežto katolíci na skutky, jako by „oni měli víru a my zase skutky“, směli-li takto parafrázovat svatého Jakuba. Protože ale celá věc je poněkud složitější, a jak ukázalo nedávné společné prohlášení luteránů a katolíků o ospravedlnění, nejde o nějakou dávno zapomenutou středověkou teologickou disputaci, bude užitečné podívat se na tento problém blíže, aby náš duchovní život také v tomto bodě lépe odpovídal pravdám naší víry.

Někdo by totiž mohl říct: „To je přece logické, že musím především věřit v Krista. Tím Luther neřekl nic nového, a nevím, co je na tom špatného nebo bludného.“ Jiný by zase mohl vzít tu věc za opačný konec: „A znamená to snad, že dobré skutky jsou zbytečné? Stačí-li pouze víra, pak se nemusím o nic jiného snažit, a není mi jasné, proč mě Písmo i církev nabádá ke konání dobra.“ Souvislost zdánlivě abstraktní teologické hádanky s praktickým životem podle víry teď vynikne ještě výrazněji. Je tedy třeba přesněji ukázat, co kdo v této rozpravě řekl a co tím nejspíš myslel. Jednoduchá slova totiž mohou vyvolat složité reakce, jejichž složitost ovšem na druhé straně může zakrývat poměrnou jednoduchost výchozí otázky.

Těmi skutky, které údajně nestačí k ospravedlnění, myslel Luther obvykle doporučené úkony duchovního života: almužnu, sebezápor, půst, zachovávaní příkazání. Důraz je samozřejmě na slovech „nestačí

ospravedlnění“, protože ani Luther, ani žádný jiný rozumný protestant by jistě netvrdil, že se takové skutky **nemají** dělat. Své učení o přednosti víry před skutky Luther opíral o výroky svatého Pavla, zejména z listu Římanům (kapitola 3) a Galaťanům (kapitola 2). A tady už můžeme vidět první významný rozdíl: Pavel totiž v těchto větech nemyslí jakékoli skutky duchovního života, a už vůbec ne dobré skutky jako takové, nýbrž „skutky Zákona“. Svědčí o tom řada míst: „*Neboť ze skutků Zákona nebude před ním nikdo ospravedlněn*“ (Řím 3,20); „*Člověk je ospravedlňován skrze víru, beze skutků předepsaných Zákonem*“ (Řím 3,28); „*Člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, jak je nařizuje Zákon*“ (Gal 2,16) apod. Svatý Pavel tady evidentně myslí například starozákonní oběti, které měly usmířovat Hospodina za hříchy Izraele. Tyto oběti byly dovršeny věčnou obětí Božího Syna na kříži; bez ní by skutečně byly neúčinné a zbytečné.

Luther tedy nemyslel skutky mojžišského Zákona, nýbrž skutky křesťanské zbožnosti. A jeho vystoupení „proti nim“ (uvozovky opět zdůrazňují, že luterství jistě tyto skutky přímo nezakazuje) mělo ve své době určitou logiku, i když jen částečnou a nedůslednou. Tehdy probíhalo v evropských zemích kupčení s odpustky, které mohlo právem pobuřovat city věřících. Řada lidí při tom mohla dospět k opačnému názoru, který ale církev nikdy oficiálně neučila, že kupováním odpustků si lze „zakoupit“ očistění od hříchů a „předplatit“ si tak nebe. Je historicky doloženo, že někteří středověcí panovníci poté, co prohráli noc, nechávali ráno sloužit mši za právě spáchané hříchy. V takové situaci lze oprávněně označit úkony zbožnosti za nedostatečné čili za „skutkaření“,

Poselství Královny míru

Drahé děti!

Dnes, když mi Bůh dal být s vámi s malým Ježíšem v náručí, raduji se s vámi a vzdávám díky Bohu za vše, co učinil v tomto jubilejním roce. Děkuji Bohu zvláště za všechna povolání těch, kdo vyslovili Bohu ANO v plnosti.

Žehnám vás všechny svým požehnáním i požehnáním novorozeného Ježíše. Modlím se za vás všechny, aby se radost narodila ve vašich srdcích a abyste v té radosti i vy nosili radost, kterou mám já dnes.

Přináším vám v tomto Dítěti Spasitele vašich srdcí a Toho, jenž vás zve ke svatosti života.

Děkuji vám, že jste přijali mou výzvu!

Medžugorje, 25. 12. 2000

jak dodnes protestanti říkají. Byla to v podstatě novější podoba farizejství, a pokud Luther vystoupil proti ní, je to pro něj polehčující okolnost. Vždyť přece i podle katolické nauky není zpověď platná, když vyznám své hříchy bez lítosti a bez opravdového úmyslu, že se polepším.

A tady je další velký rozdíl. Chyba je pouze a jediné v člověku, a ne ve zpovědi, mši, odpustcích nebo postu. Z toho, že zpověď bez lítosti je neplatná, ještě neplyne, že je zbytečná celá tato svátost. A k takovému závěru bohužel luterství došlo, soudě podle toho, jak u luteránů vypadá systém svátostí a jejich výklad. Mluvíme-li s evangelíky o duchovních věcech, můžeme od nich často slyšet formulaci apoštola Pavla „ospravedlnění zdarma“ (Řím 3,24); to slůvko *zdarma* si téměř stoprocentně můžeme v duchu přeložit jako „bez katolických svátostí, beze mše svaté“, neboť tak to evangelíci obvykle myslí. Jestliže ale věříme, že mše svatá je zpřítomnění Kristovy oběti za hříchy, pak tím zajisté projevujeme onu víru, která vede k ospravedlnění. Věříme v Krista, který je mezi námi na oltáři skutečně přítomen. Mše svatá tedy nemůže být zbytečná a nepotřebná k ospravedlnění. Ano, Boží milost dostáváme zdarma, a to i ve svátostech a ve skutcích zbožnosti. Ale dostanu-li něco zdarma, musím si pro to aspoň

přijít nebo po tom natáhnout ruku. Kdybych vyhrál v loterii auto, půjdu si ho přece převzít; když dítě dostane bonbón, nebude sice nic platit, ale musí si ho aspoň rozbalit nebo otevřít ústa. Podobné je to i s přijetím Boží milosti.

Dvojice „víra - skutky“ se nám tedy ukazuje jako polarita vnitřního postoje a jeho vnějšího projevování. Známa věta apoštola Jakuba „*Víra bez skutků je mrtvá*“ (Jak 2,26) jasně naznačuje, že pro naše ospravedlnění budou důležité i naše skutky, zejména skutky lásky: „*Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst...*“ (Mt 25,31-46) Celý „mechanismus“ ospravedlnění se dá jednoduše popsat takto: Bůh se rozhodl ke spasení člověka zcela svobodně, a ne pro člověkovy dobré skutky nebo krásné oči. Když ale člověk tuto spásu přijme (to jest, *uvěří v ni*), je to z jeho strany čin, akce. Důsledkem víry jsou pak dobré skutky, a to jak skutky lásky, tak úkony zbožnosti. „Ospravedlnění zahrnuje odpuštění hříchů, posvěcení a obnovu vnitřního člověka.“ (Katechismus katolické církve 2019) Ani víra bez skutků, ale ani sebekrásnější skutky bez víry nejsou tedy pro křesťana správnou cestou. Je třeba mít jak víru, tak skutky. „*Bez víry se nelze líbit Pánu*“ (Žid 11,6); a bez skutků projevujících víru bychom byli jako strom, který nenese ovoce.

Karel Komárek

Mystické Tělo Kristovo

Během svého veřejného působení Kristus často svým učedníkům připomínal, že přijme zcela nové tělo. Nebude to přirozené tělo, jaké přijal z Marie Panny. Toto tělo je nyní oslavené po Boží pravici. Nebude to ani právnická osoba jako nějaké sociální sdružení, které vzniká z vůle lidí. Bude to spíše nové tělo, které mu náleží skrze jeho božského Ducha, kterého sešle po svém nanebevstoupení. Ježíš oznámil učedníkům, jakého druhu bude toto jeho tělo. Bude se vyznačovat sedmi znaky:

1) Jestliže se lidé budou chtít stát údy tohoto těla, musí se do tohoto těla, jak Ježíš říká, **znovu narodit**. Toto narození se neuskuteční v lůně matky, protože to plodí děti Adamovy. Kdo se chce stát údem nového Těla, musí se znovu narodit skrze vodu a Ducha svatého. Tak se z člověka stává Boží dítě.

2) Jednota mezi ním a tímto novým tělem nespočívá ve zpěvu hymnů k jeho počtě, ani v dobročinných večírcích nebo rozhlasových a televizních vysíláních, nýbrž **v účasti na jeho životě**: *Já jsem vinný kmen a vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce (Jan 15,5).*

3) Jeho nové tělo je jako všechny živé věci zde na zemi: je **nejdříve malé** jako *hořčičné semeno*. Ale poroste až do konce světa: *Nejdříve je stéblo, pak klas, pak zralé zrno v klasu (Mk 4,28).*

4) Dům vyrůstá zvenčí dovnitř tím, že se klade kámen ke kameni. Lidské organizace rostou s počtem svých členů, totiž od periferie ke středu. Jeho tělo naopak se **utváří zevnitř navenek**. Stejně jako plod v matčině lůně. Tak jako on přijal život od Otce, přijme věřící život od něho. *Abý i oni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě (Jan 17,21).*

5) Pán ujišťuje, že bude mít jen **jedno jediné tělo**. Byla by to duchovní zrůda, kdyby měl mít více těl nebo tučet hlav. Aby uchoval své tělo jako jedno, bude

mít jen **jednoho pastýře**, který je určen k tomu, aby pásal ovce a beránky.

A bude jeden ovčinec a jeden pastýř (Jan 10,16).

6) Jeho nové tělo, jak říká, se před lidmi ukáže až **po seslání Ducha pravdy**: *Odejdu-li, pošlu ho k vám (Jan 16,7).*

Všechno, co bylo 24 hodin před sesláním Ducha svatého, a všechno, co vzniklo až 24 hodin později, mohla být jen lidská organizace. Taková může mít jen lidského ducha, nikoliv však Ducha Božího.

7) Ta nejnápadnější poznámka, kterou udělal o svém těle, je ta, že **svět je bude stejně nenávidět, jako nenáviděl jeho**. Svět miluje všechno, co je světské. Ale to, co je Boží, nenávidí: *Protože já jsem vás povolal ze světa, svět vás nenávidí (Jan 15,19).*

Jádrem jeho nového mystického těla jsou jeho **apoštolové**. Tvoří jakoby surový materiál, do kterého sešle svého Ducha,

aby z nich učinil pokračování svého životního JÁ. Po jeho nanebevstoupení budou představovat jeho zástupce. Jim svěřil přednostní právo hlásat radostnou zvěst. Toto nové tělo, jehož jsou zárodkem, bude po staletí jeho stále žijící osobností. Apoštolové sami nemohou Církvi předat božský život, tak jako chemikové nemohou sestrojit lidské tělo. Potřebují k tomu neviditelného božského Ducha, který učinil z jejich viditelných přirozeností jedno srdce a jednu mysl. Desátý den po nanebevstoupení seslal oslavený Spasitel svého Ducha nikoliv ve formě nějaké knihy, nýbrž jako živé ohnivé jazyky. Jako buňky v jednom těle formují nový lidský život, jakmile Bůh vloží do tohoto zárodku duši, tak se apoštolové zjevují jako viditelné Kristovo tělo, když na ně sestoupil Duch svatý. Mystické Tělo Kristovo neboli Církev je podle tradice a podle Písma *celý Kristus* nebo také *plnost Krista*. Nové tělo se veřejně předsta-

vuje lidem, tak jako Boží Syn vystoupil z Mariina lůna, kde zastiněním Ducha svatého přijal lidskou přirozenost, tak přijal o Letnicích z lůna lidstva skrze zastinění Ducha svatého **mystické tělo**. Tak jako ON kdysi skrze své lidské tělo učil, posvěcoval a řídil, tak nyní pokračuje skrze jiné lidské přirozenosti, které tvoří jeho Církev, v učení, vedení, posvěcování a svěcení.

Protože toto Tělo není fyzické jako nějakého člověka, není ničím jako zájmový klub, nýbrž je nebeské a duchovní povahy na základě Ducha, který z něho činí Tělo, které je nazýváno **mystické**. Jako lidské tělo sestává z milionů a milionů buněk, ale na základě jediné duše, která je oživuje, tvoří jedno tělo, tak jako má jednu viditelnou hlavu, která je řídí, jako je ovládá neviditelný rozum, tak je tomu i s tímto Kristovým tělem: Sestává z milionů a milionů lidí, kteří byli skrze křest do něho vtělení, a přece tvoří jedno tělo, které oživuje jeden jediný Duch, řídí jej jedna jediná viditelná hlava a vede neviditelný rozum neboli Hlava, totiž Kristus zmrtvýchvstalý.

Mystické Tělo je dále žijící Kristus

Pavel si byl této pravdy plně vědom. Snad na zemi nežil ještě nikdo, kdo by Ježíše viděl tak, jak jej viděl Šavel. Celá prvotní církev prosila naléhavě Boha, aby poslal někoho, kdo by udělal konec Šavlovi řádění. Bůh vyslyšel jejich volání. Poslal Pavla, aby Šavlovi odpověděl. Jednoho dne táhl tento pronásledovatel křesťanů plný nenávisti do Damašku, aby tam pozajímal živé údy mystického Kristova Těla a v poutech je přivedl do

Jeruzaléma. To se přihodilo jen několik let po nanebevstoupení Ježíšově, když Ježíš byl již oslaven v nebi. Náhle zaplavilo Šavla jasné světlo, srazilo jej k zemi. Jako hukot moře zazněl k němu hlas: »Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ?« (Sk 9,4)

Nic ležící na zemi se odvažilo zeptat: »Pane, kdo jsi ty?« A hlas odpověděl: »Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ.« (Sk 9,5)

Jak mohl Šavel pronásledovat našeho Pána, který byl již v nebi? Proč řekl hlas z nebe: »Šavle, proč mě pronásleduješ?« Jestliže ti někdo šlápne na nohu, nestěžuje si hlava, protože noha je úděm tvého těla? Náš Vykupitel tedy řekl jinými slovy: Šavle, biješ mé tělo, a proto biješ mne. Když bylo pronásledováno Kristovo Tělo, pozvedla sama neviditelná Hlava, sám Kristus, svůj hlas, aby je proti tomu bránila. Mystické Tělo tedy nestojí mezi Kristem a jednotlivými lidmi, tak jako nestálo jeho přirozené tělo mezi Magdalénou a jeho odpuštěním. Během jeho pozemského života přicházel k lidem ve svém lidském těle. Ve svém mystickém těle přichází k lidem skrze svoji Církev.

Ježíš žije, řídí, učí, posvěcuje, světlí stejně jako kdysi v Judeji a Galileji. Jeho mystické Tělo, jeho Církev, obsáhla všechny části římské světové říše ještě dříve, než bylo sepsáno evangelium. Nový zákon vyrůstal z Církvě, nikoliv Církev z Nového zákona.

Čtyři poznávací znamení

Toto Tělo má čtyři poznávací znamení života:

1) Má **jednotu**; má jedinou duši oživovanou skrze svého jediného Ducha, letniční Dar Otce. **Jednota učení a autority** je středobodem její síly, která chrání život jediné Církvě.

2) Toto tělo má **katolicitu**, síla vycházející z tohoto středobodu umožňuje Církvě, aby se rozšířila a přinesla spásu **všem lidem bez rozdílu** rasy a barvy kůže a přijala je za své údy.

3) Má **svatost** jako své třetí poznávací znamení. Musí totiž splňovat jednu podmínku: musí se uchovávat **zdravá, čistá a svobodná od nákazy bludů a rozkolů**. Tato svatost se nenachází v každém jednotlivém členu, nýbrž v Církvě jako celku. A protože Duch svatý je duší Církvě, proto může být božským nástrojem pro posvěcení duší. Sluneční světlo se neposkvrní, ani když prochází ušpiněnými okny. Stejně tak neztrácí posvátné svátosti svou sílu, ani když jimi posluhují poskvrněné lidské nástroje.

4) Konečně má **apoštolskost**. V biologii platí zásada: »Omne vivum ex vivo - všechno živé pochází ze živého.« Mystické Tělo je proto apoštolské, že - jak dokládají dějiny - je zakouřeno v Kristu a nikoliv v lidském zakladateli, který žil později, než žil náš Pán. Z tohoto důvodu pokládala prvotní církev za nezbytné vybrat ihned místo zrádce jiného nástupce, který byl bezpodmínečně svědkem zmrtnýchvstání a doprovázel apoštolu, který, když Kristus přišel a odcházel, patřil k jeho kruhu od Janova křtu až po nanebevstoupení, který byl svědkem jeho zmrtnýchvstání (Sk 1,21).

Tak má Kristus, který se »vyslovil« svým vtělením, od Letnic opět svou »plnost« a svou dokonalost. Ponížení je jen jedna stránka jeho bytí; druhou stránkou je jeho dokonalost a jeho bytí v Nevěště, jeho mystickém Těle neboli Církvě, která je **pokračováním jeho života**.

A tak Spasitel stále kráčí po této zemi ve svém mystickém Těle jako kdysi kráčel ve svém přirozeném těle. Radostná zvěst je prehistorií Církvě, tak jako ona sama je jeho historií. I dnes je v útulcích tak málo místa jako kdysi v Betlémě. Povstávají noví Herodové, tu se sovětskými, tu s čínskými a jinými jmény a pronásledují jej s mečem v ruce. Jiní Satanové povstávají a pokoušejí jej, aby se laciným způsobem vyhýbal kříži a umrtvování a opí-

ral se o oblíbenost u lidových mas. Přicházejí Květnové neděle s velkým jásavým voláním, ale ty jsou jen predehrou Velkých pátků. Jsou tu stále nové žaloby, nezřídka přednášené náboženskými představiteli: Je nepřitelem císaře, nepřitelem vlasti, pobuřuje lid. Vnější nepřátelé jej kamenují, vnitřní falešní bratři jej napadají. Nechybí jidášských povah, které se nazývají apoštolu, které jej zrazují a vydávají nepříteli. Někteří jeho učedníci, kteří se dříve holedbali jeho jménem, už s ním nechodí, protože jeho učení, jmenovitě učení o nebeském Chlebě, jim připadá příliš »tvrdé«.

Ale jako po smrti následuje zmrtnýchvstání, tak i mystické Tělo tisíckrát v průběhu dějin bude umírat a tisíckrát vstávat z mrtvých. A nakonec všechno, co bylo předpovězeno o Abrahamovi a Jeruzalému, stane se duchovní skutečností, že totiž jeho mystické Tělo bude osla-

veno jako kdysi jeho tělo přirozené, jak to popisuje apoštol Jan: *Zbabělci, odpadlíci, nečistí, vrazi, smilníci, čaroději, modláři a všichni lháři dostanou svůj díl v tom močálu, kde hoří oheň a síra - to je ta druhá smrt. A Církev?*

»Pojď, ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu!« Přenesl mě v duchu na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město Jeruzalém, jak sestupuje od Boha... Chrám jsem v něm neviděl, neboť Pán Bůh, vševládny Beránek, je jeho chrám. A toto město nemá zapotřebí ani slunce, ani měsíce, aby ho osvětlovaly, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek. Národy půjdou v jeho světle, pozemští králové přinesou do něho svoji slávu. Jeho brány nebudou ve dne zavřeny, noc tam totiž vůbec není. Slávu a bohatství národů nesou do něho... Amen. Přijď, Pane Ježíši! Milost Pána Ježíše buď se všemi svatými. Amen. (Zj 21,9n; 22n. 22,20-21)

Překl. -lš-

Sekretariát Mariánského kněžského hnutí prosí o modlitbu za zemřelého P. Jaroslava Macouna, kněze, který z pověření Dona St. Gobbiho vedl dlouhá léta toto hnutí jako národní odpovědný vedoucí.

P. RNDr. Jaroslav MACOUN CSc.

byl sídelním kanovníkem a farářem v Jestřebí u České Lipy. Narodil se 17. července 1930 v Oseku u Sobotky, na kněze byl vysvěcen 8. prosince 1973 v Litoměřicích. Pro „maření státního dozoru nad církví“ nedostal státní souhlas k výkonu kněžské služby; vykonával ji tedy tajně jako pracovník Ústředního ústavu geologického v Praze. Do řádné duchovní správy byl ustanoven teprve 1. prosince 1989 v Praze a od 15. července 1990 působil v Jestřebí a okolních farnostech. Za svou obětavou práci byl 6. listopadu 2000 instalován kanovníkem katedrální kapituly v Litoměřicích. Zemřel krátce po odsouzení své poslední mše svaté 20. prosince 2000. Když se ohlásilo nemocné srdce, stačil ještě přijmout před odvozem do nemocnice od svého spolubratra-kaplana svatost nemocných... Rozloučení s ním v děkanském kostele v Dubé 28. prosince 2000 při mši sv., kterou celebroidl o. biskup Dr. Josef Koukl, se zúčastnilo přes nepříznivé počasí 42 kněží a velké množství věřících; k uložení rakve do hrobu v rodném Oseku odpoledne přišlo dokonce 57 kněží.

Jeho zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie nebylo jen formalitou, ale P. Macoun je opravdu žil. Velkým příkladem pro spolubratry i věřící byl jeho apoštolský zápal: „Dej mi duše, ostatní si vezmi!“ (sv. František Saleský) Jeho krásná smrt (i když pro nás bolestná) je povzbuzením pro naši důvěru v mateřskou ochranu Panny Marie v budoucnosti. -jv-

Nad poselstvím Jana Pavla II. k Světovému dni míru

Ve světě, který se stále více globalizuje, jsme svědky paradoxního fenoménu: na jedné straně padají hranice a lidé ještě včera rozdělení se sblíží, na druhé straně se zvedají nové překvapující bariéry. Jsou to bariéry četných fundamentalismů náboženských i etnicko-národnostních, které povstaly v posledních desetiletích. Jejich vznik je plodem reakce různých skupin a národních kultur tváří v tvář vykořenění vyvolávanému vpádem procesů homologizace a globalizace. Tím či oním způsobem vznikají nové přehrad, kterými se lidé brání, jsou to bariéry, které z vlastní odlišnosti činí motiv opozice nebo pohrdavý postoj k druhým, někdy k lidem ze sousedství, jindy k širšímu světu. Tyto reakce vyvolávají obtížné klima ve vztazích mezi národy nebo mezi většinou a menšinami; znovu křísí dávné rozdíly a dávné fanatismy, o nichž jsme mysleli, že už jsou pohřbeny; podporují konflikty a střety.

Pokoj a mír mají své kořeny také v kultuře národů, v tom, jak ony vidí samy sebe a jak se dívají na druhé. Politické zasažení předsudky nebo zájmové skupiny mohou manipulovat s tím, jak národy chápou samy sebe, až do té míry, že to ohrožuje mezinárodní stabilitu. Za deset let dějin jsme mezi Severem a Jihem světa viděli tolik nacionalismů nebo slepých fundamentalismů, které se utrhy z řetězu. Toto všechno se dělo v době, kdy proces globalizace panovačně nastupuje a ukazuje se, že mnoho antropologických a kulturních modelů je velmi podobných. Jde svět vstříc jednotě, nebo se vydává na cesty rozdělení a nových trpkých konfliktů?

Jan Pavel II. se v posledním poselství ke Světovému dni míru dotýká problému dialogu mezi kulturami. Činí tak z pohledu »civilizace lásky« a používá tak

znovu výraz, který byl tak drahý evangelijnímu humanismu Pavla VI. Nejedná se o druhořadé téma současného světa, nýbrž jde o pohled na bezprostřední i vzdálenější budoucnost míru v našem světě. Předpovědi Samuela Huntingtona o nevyhnutelném »střetu civilizací«, které byly na přetřesu v roce 1996, jsou jistě schematické, ale obsahují alarmující intuici. Konflikty mezi kulturami a civilizacemi jsou hranicemi nebezpečných nepochopení, ne-li přímo některých těžkých střetů. Často tíže těchto kultur a těchto civilizací dohání lidi k nepochopení a k odmítání dialogu.

Poselství Jana Pavla II. pečlivě zkoumá, jak se svět stává svědkem »polemického utvrzování některé identity proti jiným kulturám«. Hlas Jana Pavla II. vychází z hloubi katolické církve, která žije v tolika odlišných světech a přemostuje různé kultury. Sám život katolické církve je terénem dialogu mezi kulturami, protože ona sama o sobě nepatří k nějaké specifické kultuře, žije dokonce při svém putování mezi různými a odlišnými kulturami. Tato komplexní historická zkušenost se stává poselstvím pro budoucnost míru, které předkládá nejen křesťanům, ale jak se vždy při takové příležitosti děje, »všem lidem dobré vůle« (jak by řekl Jan XXIII.).

Existuje totiž silné pouto mezi mezikulturním dialogem a mírem. Často jsme svědky opravdové patologie paměti, pro niž se v kultuře národa hromadí vzpomínky na utrpení, které jako by ospravedlňovalo rozdílnosti, motivovalo k agresivitě a požadovalo pomstu a odplatu. Viděli jsme to v posledních konfliktech v Evropě a v Africe, kde vzpomínka na vytrpěné ústrky jako by ospravedlňovala násilí vůči druhému. Jan Pavel II. říká jasně: »...dialog je obtížný, pro-

tože je zatížen hypotékou tragického dědictví válek, konfliktů, násilí a nenávisti, které jejich připomínání udržuje a živí.« Je to patologie paměti, která nabývá vrchu nad odpuštěním a smířením. Papežova výzva jde až k bodu, v němž se musíme ptát, zda není třeba vytvořit s větší hloubkou a rozhodností kulturu odpuštění schopnou osvobodit národy a skupiny spoutané vzpomínkami nebo jejich určitou znovuprodukcí. Je třeba začít dělat nové dějiny a osvobodit se z vězení zfalšované a paralyzované paměti. Křesťané v hloubi duše věří, že to největší, na co máme pamatovat, je skutečnost, že jsme všichni bratry a sestrami.

To neznámá, že rozličné národní kultury můžeme pokládat za skutečnost, které je možno upírat hodnotu. Jan Pavel II. vždy trval na faktu, že identita národa i bez nezávislosti přežívá v kultuře. Člověk nežije vně kultury. Neexistuje abstraktní univerzální člověk. Každý člověk se rodí a roste v určité specifické národní kultuře, i když jej výchova vede k tomu, že rozšiřuje své obzory. Papež nevěří, že by budoucnost světa spočívala v »úplné kulturní homologizaci«, která bohužel díky silnému vlivu sdělovacích prostředků rozbíjí národní kultury a degraduje je na jakýsi folklór. Proces »okcidentalizace« světa, který se veze s globalizací, bude nebezpečný, jestliže spolkně rozdílnost kulturních identit nebo zeroduje jejich základní charakteristiky. Jsou již patrné, jak jsem řekla, nebezpečné agresivní reakce na toto vykořenění způsobené homologizací. Fundamentalismy, rasismy, antisemitismus a neospravedlnitelná agresivita jsou součástí tohoto procesu neuvážených reakcí v horizontu bezvýchodnosti. Jsou to subkulturní reakce na »globální kulturu«, které se utvářejí podle určitých modelů s velkou rychlostí a působivostí díky hromadným sdělovacím prostředkům.

Jan Pavel II. naopak zdůrazňuje, že »... být člověkem znamená nevyhnutelně být v určité přesně vymezené kultuře. Každá osoba je poznamenána kulturou, kterou vdechuje skrze rodinu a lidské skupiny, s nimiž je ve vztahu...« A každá kultura se utváří v komplexní a časté interakci, často neopakovatelné, mezi teritoriem, národnostními prvky a mnohostí výměn a vlivů. Pro Jana Pavla II. »smysl pro vlast« se silně váže na národní kulturu, která je půdou pro osobní růst i život národa. Církev na své sekulární pouti prožila plodný vztah mezi různými národními kulturami, ale nezapomněla na »základní perspektivu jednoty lidského rodu«. To je pohled církve, osvícený vírou, ale je to také její historická a lidská zkušenost: ví, co je společného pro národy a jaký společný osud je sjednocuje. Papež označuje dialog mezi kulturami za vzácný prvek pro budoucnost. Ale současně zdůrazňuje nezbytnost, aby rozličné kulturní identity byly kultivovány s inteligencí a velkorysostí. Nejedná se o neměnný konzervatorismus. Kultury se vyvíjejí; vstupují do kontaktu s ostatními světy. Poselství si výslovně všimá případu migrace, který potvrzuje jako první princip platný pro církev: »S přistěhovalci je nutno zacházet s respektem, kterým jsme zavázáni každé lidské osobě.«

Pro papeže je nicméně důležitá také »fyziognomie kultury« těch krajin, které přistěhovalce přijímají. Není přijetí bez zvláštní kulturní fyziognomie. Politické kroky k takové realizaci jsou komplexní a nejsou k dispozici všeobecná řešení, která by bylo možno nabízet. Řešení je třeba hledat ve zdravé rovnováze na daném území. Mnoho záleží na životnosti kultury: »Ve skutečnosti kultura v té míře, v jaké je skutečně životná, se nemusí obávat, že bude překryta, zatímco žádný zákon by ji nemohl udržet při životě, pokud by byla mrtvá v duších lidí. Zkušenost

ze společenství prožitých v církvi nabádá nahlížet na dialog mezi kulturami jako na cestu pokoje a občanského pokroku národů. Není to pouze cesta pravého růstu pro každou kulturu v této kontaminaci s druhou kulturou, která se rodí v procesu výměny. Je to především rozhodující předpoklad pro společnost pokoje, schopnou otevřít vlast každému a vidět svět jako velkou společnou vlast.

Ostatně současní lidé žijí dnes ve zvláštních a nových antropologických podmínkách. Ve srovnání s předchozími generacemi oni tráví svůj život ponoření do svého konkrétního světa, který je jim blízký, ale na druhé straně se ocitají reálně

i virtuálně tváří v tvář horizontům bez hranic. Můžeme říct, že každý člověk žije mezi vlastním sousedstvím a celým světem. Stačí pomyslet na internet, na obyčej výměny, snadnost cestování, na migraci populací. Právě proto je dialog životní nezbytností pro zachování rovnováhy.

Autentická »globální kultura« se utváří v trpělivém dialogu mezi kulturami, ve zhodnocování toho, co je společné, v respektování různorodosti, v uplatňování výměny, v uctivém prolínání, které se rodí v objevování nezávislosti. V souladu s 2. vatikánským koncilem i s tím, co řekl Pavel VI. již uprostřed 60. let, předkládá Jan Pavel II. znovu dialog pro scénáře XXI. století.

Jsou to scénáře, které se z určitých aspektů tolik liší od oněch minulých. Při pohledu na ně někdo sklopí hlavu v beznaději nad jejich složitostí. Ale staričky biskup Říma dává zazářit prastaré moudrosti a naději církve v poselství adresovaném světu. Vysvětluje: »Na počátku třetího tisíciletí je naléhavě nutné opět navrhnout cestu dialogu světu, který prošel příliš mnohými konflikty a násilím, často v bezvýhodnosti a v neschopnosti zkoumat horizonty naděje a míru.«

Uplynulé jubileum upevnilo církev v přesvědčení o moudrosti cesty dialogu. Skrze dialog se mohou zahojit konflikty, obohatit kultury a národy, upevnit trvalý mír. Proto papež v závěru posel-

ství žádá křesťany, především mladé, aby »byli lidmi schopnými solidarity, míru a lásky v životě vůči všem«. Říká: »Buďte umělci nového lidství, kde bratři a sestry, údy stejné rodiny, dokážou žít konečně v míru.«

To je perspektiva, jakou papež předává křesťanům, kteří prošli cestou Jubilea, aby uvítali nadcházející věk nikoliv skleslí, nezatracovali jej, nýbrž věřili, že nové lidstvo se může napájet z pramenů evangelia. Doba po Jubileu se otevírá jako období, v němž křesťané mají »ideál« lidstva, pro nějž se vyplatí pracovat s trpělivostí, v dialogu a s pevnou láskou.

L'Osservatore Romano
16. 12. 2000

Plody Velkého jubilea

**Pastýřský list olomouckého arcibiskupa
Mons. Jana Graubnera k Novému roku 2001**

Drahe sestry a drazí bratři, končíme rok Velkého jubilea a vstupujeme do nového tisíciletí, které v tyto hodiny přijímáme jako nesmírný Boží dar. Malý pohled nazpět nám připomene ohromnou nabídku Božích milostí jubilejního roku. Nejde jen o početné krásné slavnosti a poutí, ale především o jejich plody z Boží milosti vyrostlé. Nemůžeme přece přehlédnout množství těch, kteří se v minulém roce navrátili ke Kristu a ke svátostnému životu, kteří změnili svůj život a obnovili dobré vztahy, či se zapálili pro budování Božího království.

I v mnohých našich rodinách a farnostech se oživil náboženský život, nově rozkvetla některá společenství mládeže. Upřímně děkuji každému, kdo se aktivně zapojil a má na krásných plodech svůj podíl.

To všechno máme před očima ve vánoční době, když jsme liturgicky oslavili narození Božího Syna. Stále znovu se naše srdce naplňuje úžasem a ob-

divem Boha, kterému na nás tak záleží, že kvůli nám se stal člověkem, kvůli nám přijal kříž a smrt, abychom my mohli žít. Na mnohých konkrétních zkušenostech jsme si ověřili, jak je nám Bůh blízký, jak se o nás zajímá, jak proměňuje náš život a dělá ho šťastným a bohatým už tady na zemi, takže stále více toužíme být s ním věčně v nebi. Celý uplynulý rok jsme v jistém smyslu prožívali jako jedny velké Vánoce, jako přijímání samotného Boha, který je darem pro nás. Bylo by však málo ponechat si jen pěkný duchovní dojem či pocit radosti a vděčnosti.

Vánoční pohled do našich betlémů nám ukazuje množství různých postaviček, které nejdou k Jezulátku s prázdnými rukama, ani samy. Vděčnost otevírá srdce i ruce, vyvolává změnu života a ochotu darovat nejen něco, ale i všechno, či dokonce sebe samého. Srdce užaslé nad obrovským objevem nutí k dělení se s lidmi kolem, k jejich přivádění k Ježíši. To je výzva pro nás.

Pravdivé prožití mimořádného daru jubilejního roku ponese bohaté plody v dalších letech. Mnozí si kladou zvědavé otázky, jak to bude v novém století, či co velikého se od nás očekává. Já jsem přesvědčen, že především první rok nového století má být naší odpovědí na to, co jsme přijali. Nový objev Boha skrze naše životní zkušenosti nás vede jako Kristovy učedníky k tomu, že si ten poklad nenecháváme pro sebe, ale dělíme se o něj s druhými, vydáváme své svědectví o Kristu a přivádíme k němu své přátele a známé.

S pokladem víry je to tak, že v nás tím víc roste, čím více se o svou víru dělíme s druhými. Ježíš je nám tím bližší, čím častěji o něm vydáváme přesvědčivé svědectví. Tím úžeji žijeme s Kristem, čím lépe učíme druhé s Ježíšem žít.

Například rodiče, kteří budují v dětech Boží přátelství, sami do něho vrůstají;

tím, že děti učí pravdám víry, sami je nově a hlouběji chápou; tím, že učí děti dobré modlitbě, se sami stávají mistry modlitby;

tím, že svou víru nechají pronikat do všedního života, se stávají tvůrci kultury života.

Ti, kteří druhé přivádějí ke Kristu, se stávají apoštoly a ti, kdo vnášejí evangelium do veřejného života, se stávají budovateli nové politiky.

S obdivem se díváme na mnohé světce, kteří po sobě zanechali velké dílo a významně přispěli k obnově církve a světa. Většinou nedělali velké projekty, ale naplno prožívali přítomnost s Bohem. Tak dnes nemusíme mít projekty na šťastné století, či tisíciletí, které začínáme. Budeme-li však i my žít přítomnost plně s Bohem, dávat mu v životě první místo, které mu patří, budeme-li přiměřeně reagovat na dary, které jsme od Boha dostali, i kolem nás poroste Boží království s novou kulturou.

Je-li pravda, že naše země, stejně jako Evropa, vymírá a musí zvát množství přistěhovalců, aby tu měl kdo pracovat, a současně s tím prožívá strach o národní budoucnost, pak tuto těžkou politickou situaci změni místo politiků věřící rodiny, které přijaly nesmírný dar Boží lásky, rozšířily svá srdce a přijmou ještě další děti, které vychovají ve víře.

Je-li pravda, že v naší zemi je málo živé víry v generaci rodičů,

Pokračování na str. 12

DOMINUS IESUS - a reakce na něj

„Když to četli, začali na něj v duchu zuřit a skřípěli zlostí zuby. Začali hrozně křičet v médiích a zacpávali si uši, aby již neslyšeli, co kardinál říká; všichni se na něho vrhli...“ Připomíná vám to něco? Reakce nemála teologů i prominentních křesťanů na „Dominus Iesus“ se rovná moderní verzi „ukamenování svatého Štěpána“.

Tedy kritikové zatím kancelář kardinála Ratzingera nedobylí a neukamenovali ho, ale jinak se obrazy shodují: Těmi pohoršenými byli i tehdy vzdělání lidé a příčina k tomuto výbuchu agrese byla pozoruhodným způsobem úplně stejná: Štěpán zvolal: „Vidím nebesa otevřená a Syna člověka stát po pravici Boží...“ Kardinál dal v plné shodě s Janem Pavlem II. zaznít hlasu víry a zvolal „to samé“. „V Ježíši Kristu se zcela a úplně vyjevilo svaté tajemství Boží.“⁽¹⁾ Či též: Dle nejhlubšího přesvědčení církve je její Pán a Mistr „klíčem, středem a cílem celých dějin lidstva“.⁽²⁾

Pán Ježíš tedy nestojí či nesedí u kulatého stolu s ostatními lidmi, kteří hledají Boha či jsou mu blízko. Není možné mluvit o něm jedním dechem jako mluvíme o Mohamedovi, Buddhovi či o jiném zakladateli nějakého náboženství (i když to tak mnohdy ze zdvořilostních

ohledů vypadá). Mezi pozemskými díly různých zakladatelů a „stáním po Boží pravici“ leží, račte si to uvědomit, celé světy! Na jedné straně to jsou lidé, kteří se pokusili přiblížit se tajemství Božimu „zdola nahoru“, na druhé je to ale Bůh sám, který sám od sebe otevírá nebe a „shora dolů“ říká, kdo je, a současně přichází sám doprostřed lidí! To je nekonečný kvalitativní skok, kterého se katolická církev při nejlepší ekumenické či jakékoli jiné vůli nemůže vzdát, nesmí a také nevzdá! Zde existuje jen „Non possumus“ – nemůžeme, odvozené právě z toho, že se otevřelo nebe a Pán Ježíš stojí po Boží pravici.

Při četbě „Dominus Iesus“ je zřejmé jedno: právě ta „nejsilnější“ a pro člověka, který stojí mimo, nejvíce dráždívá místa nejsou vůbec novými formulacemi, nýbrž se jedná o citáty z Písma, koncilu, či přinejmenším z dokumentu nejvyššího

učitelského úřadu církve. Přitom koncilové texty a citace z dokumentu nejsou ničím jiným než popsáním toho, co říká samo Písmo svaté. To ovšem znamená, že kdo se pohoršuje nad „Dominus Iesus“, pohoršoval se už vlastně mnohem dříve nad slovem Božím! Chápu zcela, že tyto vývody nedělají dojem na muslimy a hinduisty. Ovšem jak je možné, že se pohoršují katoličtí teologové a také evangeličtí křesťané? Pohoršení z toho, že my katolíci rozjímáme o ústředních pravdách Písma svatého – o těch, které z nás dělají společenství a dělají z nás „křesťany“? Základnou dialogu s ostatními církvemi a křesťanskými společnostmi je přece slovo Boží. To už ta společná půda neplatí? „Jen Písmo“, ale již ne „celé Písmo“?

Je také zvláštní, jaké pozoruhodné výtky vznášejí zástupci „Evropské společnosti pro katolickou teologii“: Odhlédneme-li od výtek pojmově rozteklých (např.: fundamentalistické odcizení víře, absolutistický obraz církve), domnívají se, že v dokumentu objevili, že „ve vlastní pozici a činění si vlastního nároku bez diskuse vidíme mnohem menší problém než v konečně jediném možném řešení všech otázek...“⁽³⁾

Za prvé je již matoucí hovořit o „vlastní pozici“ a „vlastním nároku“. Nejde přece totiž o – realitou poměřené ubohé – „vlastní“ mínění, které si někdo učinil o Bohu, jeho nádhře a plánech. Téma je mnohem více tím, co bylo „od věčnosti skryté v Bohu, tvůrci všehomíra“. O tomto tajemství a věčném Božím plánu se mají prezidenti, vůdcové politických stran, bohatci, populární hvězdy i ovlivňovatelé veřejného mínění, ba dokonce i nebeští andělé,

dovídat od Církve.⁽⁴⁾ Boží plán ale pozůstává podstatně v Kristu – tedy v „Dominus Iesus“. Mohu jen říci: člověk slyší a diví se a celý život nepřestává slyšet a divit se. Křesťan je ten, kterému se tento údiv po celý život nevytratí. Po smrti přechází do onoho ještě většího údivu věčnosti, která bude zdrojem nekonečné radosti.

Obávám se, že někteří křesťané zapomněli nebo nikdy nerozuměli, co říká apoštol Pavel na jiném místě: Při nauce církve nejde o nějaké interpretace či mocenské hry mezi biskupy a profesory, které by bylo možné řešit pravidly třídního boje (jak to mínil L. Boff), nýbrž o nauku, která byla odevzdána všem křesťanům, a tedy i teologům.⁽⁵⁾ Ne my jsme něco vyvinuli a udělali, nýbrž bylo nám to předáno!

Za druhé, a to je velmi důležitá připomínka: V prologu Janova evangelia, v epistoletě Kolossanům či v epistoletě do Efezu popisuje Písmo Pána Ježíše takovým způsobem, který bere dech, že by se mu ani v nejmenším nemohlo přiblížit žádné, jak chce silné formulování fundamentalistické či protiekumenické povahy. Těto Ježíšově nauce můžeme buď věřit, či nevěřit. Tomu, který tomu nevěří, se dá z určitého hlediska lépe porozumět, než tomu, kdo něčemu tak neuvěřitelnému věří! Ale křesťané právě na tohoto tak popsaného „Dominus Iesus“ věří. Pak ovšem, předpokládám-li tuto víru, se mnou musí souhlasit jakkoli hořící ateista, pokud je jen schopný logicky myslet:

Pokud je tedy tento Ježíš, který žil tehdy v Izraeli, skutečně vším tím, co o něm říkají biblické texty, pak není přirozeně problémem, ale řešením! „Jediné možným“ řešením? Ano, samozřejmě jediným! Jak by mohl někdo z nás mimo Boha, který se stal jedním z nás, dát nějaké jiné řešení? Přetrvávajícím problémem není tedy Pán Ježíš, ale naše víra v něj. Právě tak poučen svatým Pavlem rád dodávám:

PLODY VELKÉHO JUBILEA -

pokračování ze str. 11

pak se vše změni, jestli obdarování milostí jubilejního roku začneme ode dneška předávat víru a naše rodiny vést v křesťanském duchu. Křesťanským formováním dětí zformují rodiče sami sebe. Je-li pravda, že naše společenství církve tíží mnoho problémů a nedostatek síly k jejich řešení, pak se církev obnoví nejlépe tím, že se stane misijní, že bude žít pro nově obrácené a pro další generace.

Bratři a sestry, znovu připomínám náš program na pastorační rok, s nímž vstupujeme do nového tisíciletí. Kéž naše rozhodnutí mít Boha na prvním místě se ukazuje nejen v důležitých rozhodováních, ale i v odvaze k pravidelné modlitbě v rodinách

– zvláště večer a u společného jídla společně, při křesťanském slavení každé neděle se mší svatou a odmítáním nedělní práce, prohloubenou náboženskou výukou a výchovou dětí a také aktivní práci ve farním společenství. Kéž ty farní akce, které se v jubilejním roce podařily, se opakují i letos a stanou se trvalým projevem života a zdrojem obnovy.

Kéž vás na přímluvu Matky Boží Panny Marie Bůh naplní svou milostí a obdaří pravým pokojem a učiní z vás tvůrce pokoje. Kéž vás provází svou ochranou a stále vám projevuje svou přízeň.

Při vstupu do nového tisíciletí vám ze srdce žehná

arcibiskup Jan

„Jak nevyzpytatelné jsou Boží soudy“⁽⁶⁾, ostatně nevyzpytatelné i pro některé slavné teology. A proto platí: Ježíš Kristus má „vynikající a jedinečný, jenom jemu vlastní, výhradní, univerzální a absolutní význam a důležitost pro celý svět a všechny lidi“. Ne protože jsme domýšliví, nýbrž: „Pán Ježíš je jmenovitě Slovo Boží, jež se pro spásu všech lidí stalo člověkem.“⁽⁷⁾

Základním nesmyslem je též, že v dialogu, který se točí okolo pravdy, moralizujeme, místo abychom pohlédli na věc samu a argumentovali. „Toto prohlášení je směsí středověkého zpátečnictví a vatikánského velikášství,“ láteril Hans Küng, výrazný představitel oněch od viry odpadlých profesorů, které arcibiskup Eder ze Salcburku nazval výstižně v souladu s obraznou biblickou mluvou „vlky hltavými“.

Co vadí Hansi Küngovi, je „obrovský nárok na absolutnost“ Církve. Ovšem protože je nemožné být křesťanem a zároveň neuznávat, že v křesťanství se nachází onen „obrovský nárok na absolutnost“, dělá Hans Küng, jako by tu existovala morální chyba oněch, kteří na to věří. Pokud by vše šlo podle Hanse Künga, byl by Bůh odsouzen k mlčení. Neboť vždy, když se přihlásí ke slovu a člověk říká: „Slyšel jsem slovo Boží“, přijde vždy nějaký neosvícený Küng a kárá posluchače jako „domýšlivého“ – a to jen proto, že dle pravdy vypráví, co směl slyšet.

Pozoruhodná logika: Je domýšlivostí naslouchat Bohu? Proč je troufalé přijmout dar? Nebo je to domýšlivé jen potud, pokud slyšíme od Boha něco důležitého? Ale potom nám Bůh vykládá jen banality! Či snad pozůstává ona Küngem a jeho stoupenci deklarovaná domýšlivost v tom, že bereme slovo Boží za bernou minci? Snad začíná nemorálnost podle Künga teprve pak, když to, co slyšíme od Boha, vykládáme druhým, protože je to pro ně důležité.

Dost možná ale Hans Küng míní, že bychom všem těm nebezpečím z domýšlivosti nejjednodušeji unikli, kdybychom četli Bibli ne již s pomocí církve, ale brýlemi jeho profesorské moudrosti.

Je bezpodmínečně „pevně věřit“, jmenovitě pravdě o Bohu, opakuje DI stále znova. „Pevně věřit“ znamená: Nejde zde o mínění toho či onoho, nýbrž o to, co říká Bůh. Proto se na to učení můžeme zcela úplně spolehnout, a to bez nejmenšího strachu, že bychom se dostali do slepé uličky.

Jak je tedy vlastně máme kriticky „přezkušovat“? Snad zda je Bůh ochoten či schopen říkat pravdu? Já osobně vím, že přezkušován nemá být Bůh, ale k chybě náchylné lidské chápání pravdy o Bohu. V tomto bodě se rozcházejí cesty katolíků a oněch lidí, kteří by bezpodmínečně chtěli být „katolíči“, ale současně mají zálibu v zastávání nekatolických pozic. Protestující – mnohé z nich by bylo možno nazvat již i protestanty – totiž tvrdí, že je nutné přenechat každému člověku jeho osobní zkoumání kroků a z nich vyplývající osobní jistoty. Vše ostatní by byl „dogmatický nárok na pravdu“ mocichtivých „apoštolů pravdy“. Co ovšem, pokud jsou lidé i při poznání Božího zjevení jako „ovce bez pastýře“, a proto dal Kristus svým pastýřům „podíl na své vlastní neomylnosti“⁽⁸⁾, aby mohli zachovat lid Boží v pravdě? Předpokládejme – katolíci v to věří – , že Bůh skutečně dal své Církvi tuto pomoc proti náchylnosti k bludu, především proti onomu velkému duchu lži: Proč by potom mělo být bez lásky, panovačné či domýšlivé tuto pomoc vděčně využívat? Zkušenost ukazuje: Bez pomoci Církve lidé zbloudí, je možno je svést a jsou bezmocně vydáni „závanu kdejakého učení“⁽⁹⁾. Jen nezralí lidé se zdráhají a pokládají to za neslučitelné se svou důstojností svěřit se autoritě někoho druhého.

Pravda? Ano, ovšem jen pravda ducha doby jako jeho monopol. Hlásat jinou pravdu platí za domýšlivost a touhu po moci, tedy za největší nemorálnost. Proto právě musí „Dominus Iesus“ pobuřovat veřejnost. On totiž dokonce tvrdí, že církevní učení je pravda, pravda v klasickém smyslu toho slova. Že tomu tak skutečně je a také tomu tak bude, jak to církev učí, a sice nezávisle na tom, co míní jednotlivci – tedy skutečná pravda. V jiných oblastech mimo náboženství to ví každé dítě, co je výrazem pravda míněno. Jmenovitě, že nikdo není třeba tak pošetilý, aby věřil, že nebezpečí zasypaní lavinou v horách závisí na tom, zda někdo „věří na laviny“. Ovšem pokud jde o náboženské otázky, nemálo lidí si vyvolává ve své hlavě relativistický „program“, ve kterém není nic tak, jak je to doopravdy.

Největší měrou pošetilostí je též potírat pravdu láskou, i když se k tomu zrovna zde uvedený příklad sám vnucuje: Každý miluje svou ženu nade vše, a to je také dobré, ale ostatní ženy to nedeklasuje. Proto se dnes doporučuje, že katolická církev se má chovat ve vztahu k ostatním církvím obdobně. Je ta „jediná“ pro katolíky, ale každé jiné náboženství je stejnou měrou jediné pro své zastánce. Připusťme, že takovýto obraz je přívětivý, ale vede ke kapitální chybě v myšlení. Příklady pro to můžeme nalézt snadno:

● Kdo hledá uzdravení, nechce nepřátelštějšího lékaře, ale toho, který je nejvíce medicínsky vzdělán.

● Kdo si objedná autopilota, nekupuje toho s nejlepším hlasem, ale toho, který ho skutečně dovede k cíli.

● Komu hrozí, že zemře v poušti žízni, neutíká za fata morganou, která se mu líbí více než jiné iluze, ale požaduje pravý zdroj vody.

● A když už to má být konečně obraz s ženou: Též milující nechce milovat sen a nechce být

„milován“ počítačovou animací, ale chce vzít do náruče skutečnou ženu z masa a kostí a chce pociťovat skutečnou a pravou lásku.

● Láska a pravda se nedají odělit a už vůbec se nedají stavět proti sobě. Jen si zkuste bez tohoto předpokladu číst starozákonní proroky a zjistíte, že je musíte již po prvých řádcích navždy odložit.

Ve svém příběhu o „Antikristovi“ staví Solovjev starce Jana, papeže Petra II. a profesora Pauliho proti císaři a antikristovi: „Císař se na ně otočil se smutnou intonací: ‚Co pro vás ještě mohu učinit? Podivní lidé! Co ode mne chcete? Já to nevím. Řekněte mi to sami, vy křesťané, kteří jste opuštěni většinou vašich bratrů a vůdců a odsouzení veřejným míněním: Co je vám na křesťanství nejdražší?‘ Tu se pozdvihl stařec Jan jako bílá svíce a odpověděl mírně: ‚Velký vladaři! Nejdražším na křesťanství je mi Kristus sám – on sám a vše, co od něj přichází, neboť víme, že v něm přebývá celá plnost Božství.‘“

V dějinách lidstva přichází mnoho epoch, kdy antikrist staví svou otázku tak či podobně, a církev bude vždy znovu odpovídat takto či podobně. Teď to bylo v dějinách opět tak daleko, a proto církev znovu vyslovila dva tisíce let staré svědectví „Dominus Iesus“. Mnozí ji opustí, jiní ji budou hanět a pocít většiny lidstva ji odsoudí. Dost možná, ale ona se nenechá odradit a bude volat k těm, kteří jí chtějí naslouchat: „Vidím nebesa otevřená a Syna člověka stát po Boží pravici!“ Pak se ale obrátí ke svému Pánu a pomodlí se: „Veni, Domine Iesu!“ (Přijď, Pane Ježíši!)

Přeložil Pavel K. Mráček OP

Poznámky:

⁽¹⁾ Dominus Iesus (DI) 6; ⁽²⁾ DI 13 a přitom se cituje koncil(!); ⁽³⁾ *Kathpress* 15. 9. 2000; ⁽⁴⁾ *Ef* 3. kapitola; ⁽⁵⁾ *Řím* 6,17; ⁽⁶⁾ *Řím* 11,33; ⁽⁷⁾ *DI* 15; ⁽⁸⁾ *KKC* 889; ⁽⁹⁾ *Ef* 4,14

Život Kristův (11)

XI. Ježíš Kristus, Syn člověka

1) Ježíš Kristus, Syn člověka a Syn Boží, to je také hlavní téma našich katechezí ohledně Mesiášovy identity. Základní pravdou křesťanského zjevení a křesťanské víry je právě Kristovo lidství a božství, o nichž budeme muset pohovořit v dalších katechezích kompletnějším způsobem. Nyní se zabýváme analýzou christologických titulů, které jsou určitým způsobem přítomny ve Starém zákoně, a tím, v jakém smyslu si Ježíš tyto tituly přisvojuje.

Rozhodně není bez významu, že Ježíš užíval titulu Syn člověka velmi často, když hovořil sám o sobě, zatímco pokud se jedná o titul Syn Boží, nazývají ho takto ostatní, jak uvidíme v příští katechezi. Jestliže on sebe sama nazývá Syn člověka, nikdo jiný jej takto nepojmenovává kromě Štěpána předtím, než podstoupí ukamenování (srov. Sk 7,56), a kromě autora knihy Zjevení (srov. Zj 1,13; 14,14).

2) Titul Syn člověka pochází ze Starého zákona, z knihy Daniel. Uvedme text, který popisuje prorokovo noční vidění: „Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. A byla mu dána vladařská moc, sláva a králování, aby ho uctivali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno.“ (Dan 7,13-14)

A když prorok žádá o vysvětlení tohoto vidění, obdrží následující odpověď: „...království se ujmou svatí Nejvyššího a budou mít království v držení až na věky věků. ... Království, vladařská moc a velikost všech království pod celým nebem budou dány lidu svatých Nejvyššího.“ (Dan 7,18.27) Danielův text se tedy vztahuje jak k jednotlivé postavě, tak k lidu. Je nám na první pohled zřejmé, že to, co se týká Syna člověka, nacházíme ve slovech, jimiž se anděl obrátil při zvěstování na Marii: „Navěky bude královat nad rodem Jakobovým a jeho království nebude mít konce.“ (Lk 1,33)

3) Když se Ježíš označuje jako Syn člověka, užívá přítomný výraz, který pochází z kanonických knih Starého zákona a s nímž se setkáváme i v židovských apokryfních spisech. Je však nutno poznamenat, že v Ježíšových dobách se výraz Syn člověka (ben adam) v aramejštině používal k prostému označování člověka (barnas). Když se tedy Ježíš označoval za Syna člověka, dokázal tak jakoby zahalit obecným pojmáním označení toho, jaký je jeho pravý mesiášský význam, jaký měl v prorocké literatuře. Nicméně jistě nikoli náhodou se výroky o Synu člověka v kontextu Ježíšova pozemského života a jeho utrpení objevují v souvislosti s tematikou jeho eschatologického povýšení.

4) V kontextu Ježíšova pozemského života nacházíme výroky typu: „Lišky mají doupat a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil“ (Mt 8,20); nebo výrok: „Přišel Syn člověka, jít a pít – a říkají: Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků.“ (Mt 11,19) Na jiných místech Ježíšovy výroky silněji podtrhují jeho moc. Například když říká: „Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.“ (Mk 2,28) U příležitosti uzdravení ochrnutého, jehož spustili skrze odkrytou střechu do místnosti, kde byl Ježíš, Ježíš vytkne slova s podtónem výzvy: „Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy“ – řekne ochrnutému: „Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!“ (Mk 2,10-11) Na jiném místě Ježíš prohlašuje: „Jako byl Jonáš znamením pro Ninivské, tak bude i Syn člověka tomuto pokolení.“ (Lk 11,30) Při jiné příležitosti prohlásí: „Přijdou dny, kdy si budete toužebně přát, abyste spatřili aspoň jediný ze dnů Syna člověka.“ (Lk 17,22)

5) Někteří teologové upozorňují na zajímavou souvislost mezi Ezechielovým proroctvím a Ježíšovými výroky. Prorok Ezechiel píše: „(Bůh) mi řekl: Synu člověka, posílám tě k izraelským synům... Oni i jejich otcové mi byli nevěrní a mají tvrdé srdce. Posílám tě k nim

a řekneš jim...“ (srov. Ez 2,3-4) „Synu člověka, bydlíš uprostřed vzpurného domu. Mají oči k vidění, ale nevidí, mají uši k slyšení, ale neslyší.“ (Ez 12,2) „Ty, synu člověka ...Pak zaměříš na obležený Jeruzalém svou tvář a svou obnaženou paži a budeš proti němu prorokovat.“ (srov. Ez 4,1-7) „Synu člověka, dej izraelskému domu hádanku a předlož mu podobenství.“ (srov. Ez 17,2) Když Ježíš pronášel následující slova, narážel jimi na výroky proroka: „Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“ (Lk 19,10) „Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mk 10,45) Syn člověka, až přijde v Otcově slávě, se bude stydět za ty, kdo se styděl před lidmi za něho a za jeho slova (srov. Mk 8,38).

6) Totožnost Syna člověka tedy v sobě zahrnuje dvojí aspekt Božího reprezentanta, herolda Božího království a proroka, který volá k obrácení. Z druhé strany je představitelem lidí, jejichž životní situaci a bolesti na sebe vzal, aby je vykoupil a zachránil podle Otcova záměru. Jak tvrdí sám Syn v rozhovoru s Nikodémem: „Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.“ (Jan 3,14-15)

Je to zcela zřejmé ohlášení utrpení, o němž Ježíš hovoří i jinde: „A začal je učít, že Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát.“ (Mk 8,31) V Markově evangeliu nacházíme takovou předpověď na třech místech (srov. Mk 9,31; 10,33-34) a Ježíš o sobě vždy hovoří jako o Synu člověka.

7) Stejným způsobem se představuje Ježíš také před Kaifášovým tribunálem, když je mu položena otázka: „Jsi ty Mesiáš, Syn Požehnaného?“, odpoví: „Já jsem.“ (srov. Mk 14,62) I v těchto slovech slyšíme znit ozvěnu slov proroctví z knihy Daniel (srov. Dan 7,13) a ze žalmu 110, který hovoří o Pánu, který zasedl po pravici Boží (srov. Ž 109/110,1).

8) Ježíš opakovaně hovoří ke svým posluchačům o vyvýšení

Syna člověka, které však zahrnuje pokoření kříže. Na otázky a na nevíru lidí a učedníků, kteří dobře vnímali tragický tón Ježíšových narážek, a přece se ho dotazovali: „Jak ty můžeš říkat, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je ten Syn člověka?“ (Jan 12,34), Ježíš odpovídá: „Teprve až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že jsem to já a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil můj Otec.“ (Jan 8,28) Ježíš tvrdí, že jeho povýšení na kříž bude znamenat oslavení. O něco dále pak dodá: „Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka.“ (Jan 12,23) Jistě není bez významu, že v okamžiku Jidášova odchodu z večeřadla Ježíš praví: „Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm.“ (Jan 13,31)

9) To, o čem hovořil prorok Daniel, je pouze mlhavý náznak Ježíšova života, utrpení, jeho smrti a jeho oslavení. Ježíš neváhá hovořit v souvislosti se svým životním příběhem a jeho vyvrcholením o věčném a nepomijitelném království, jež autor knihy Daniel spojoval s dílem Syna člověka, když v předpovědi konce světa prohlašuje: „A tehdy uzří Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou.“ (Mk 13,26; srov. Mt 24,30) Právě v tomto eschatologickém ovzduší se má odehrávat evangelizační dílo církve. Vždyť sám Ježíš nabádá: „Amen, pravím vám, že nebudete hotovi se všemi izraelskými městy, než přijde Syn člověka.“ (Mt 10,23) A dále si klade otázku: „Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“ (Lk 18,8)

10) Jestliže Ježíš jakožto Syn člověka svým životem, svým utrpením a vzkříšením realizoval mesiášský plán naznačený ve Starém zákoně, zároveň pod stejným jménem zaujal místo mezi lidmi jako opravdu jeden z nich, syn jedné ženy, Marie z Nazareta. Skrze tuto ženu, svoji Matku, On, Syn člověka, je zároveň také Synem člověka, pravým člověkem, jak to dokládá list Židům: „Vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu.“ (Žid 4,15; srov. GS 22)

Překlad doc. Ctirad Václav
Pospíšil Th.D. OFM

Instrukce o modlitbách za uzdravení skrze Boha (2)

Kongregace pro nauku víry

2. Touha po uzdravení a modlitba za uzdravení

Za předpokladu, že přijímáme Boží vůli, je touha nemocného po uzdravení dobrá a hluboce lidská, především je-li vyjádřena v důvěryplné modlitbě k Bohu. Sirachovec k tomu volá: *Měj synu, při nemoci neváhej prosit Boha, protože on uzdravuje* (Sir 38,9). Různé žalmy jsou prosebné modlitby o uzdravení (srov. Ž 6; 38; 41; 88).

Během Ježíšova veřejného působení se na něho obrací mnoho nemocných, ať už přímo, nebo skrze své přátele nebo příbuzné, a prosí o obnovení zdraví. Pán tyto prosby přijímá; evangelia neobsahují ani jeden případ, že by takové prosby odmítl. Jediná výtku se týká případného nedostatku víry: *Jestli můžeš?*

Všechno může ten, kdo věří (Mk 9,23; srov. Mk 6,5-6; Jan 4,48).

Modlitba věřících, která prosí o uzdravení vlastní nebo o uzdravení druhých, je chvályhodná. Církev prosí v liturgii Pána o uzdravení nemocných. Má především jednu svátost, která je »zcela zvláštním způsobem určena k tomu, aby posilovala ty, kteří jsou postiženi nemocí: pomazání nemocných«⁽⁸⁾. Církev pečuje, aby se tato svátost slavila »skrze pomazání a modlitbu kněze«. V této svátosti svěřuje nemocné Pánu v jeho utrpení a v jeho oslavení, aby je uzdravil a zachránil.⁽⁹⁾ Bezprostředně předtím prosí církev při svěcení oleje nemocných: »Skrze tvé požehnání ať se tento posvěcený olej stane pro všechny, kteří jim budou pomazáni, zname-

ním tvého slitování, které zahání nemoc, bolest a útrapy, jako lék pro tělo, pro duši i pro ducha.«⁽¹⁰⁾

I v modlitebních formulářích se po pomazání prosí o uzdravení nemocného.⁽¹¹⁾ Protože svátost je zárukou a zaslíbením budoucího království, je uzdravení také ohlášením zmrtnýchvstání: *Nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude, protože co bylo dříve, pomínulo* (Zj 21,4).

Mimoto Římský misál obsahuje mešní formulář pro nemocné; přitom se vyprošují duchovní milostí i uzdravení nemocných.⁽¹²⁾

V benedikcionálu Římského rituálu je Řád žehnání nemocných, který obsahuje různé eucharistické texty, ve kterých se vyprošuje uzdravení: v druhém formuláři Proseb⁽¹³⁾, ve čtyřech modlitbách požehnání pro dospělé, v obou modlitbách požehnání pro děti,⁽¹⁵⁾ v modlitbě Zkráceného ritu.⁽¹⁶⁾

Modlitba samozřejmě nevylučuje použití smysluplných přirozených

prostředků pro zachování a obnovení zdraví, nýbrž spíše povzbuzuje k tomu, jak se na děti církve sluší, starat se o nemocné a poskytovat jim v jejich úsilí zvítězit nad nemocí pomoc pro tělo i pro duši. Je totiž »zcela v plánu božské prozřetelnosti, aby člověk rozhodně bojoval proti každému druhu nemoci a svědomitě s veškerou pečlivostí usiloval o vysoké dobro zdraví.«⁽¹⁷⁾

(Pokračování příště)

Srdečně Vás zveme na přednášku

VLIV HORMONÁLNÍ ANTIKONCEPCE NA VYVÍJEJÍCÍ SE EMBRYO

Přednáší doc. MUDr. Petr Hach CSc., přednosta Histologického a embryologického ústavu 1. LF UK. Přednáška se uskuteční 18. ledna 2001 v 15.30 hod. v Purkyňově ústavu, Albertov 4, Praha 2.

Bližší informace: Hnutí Pro život ČR, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5
e-mail: prolife@prolife.cz,
http://www.prolife.cz,
tel.: 0603 976 231

Liturgická čtení

Neděle 14. 1. – 2. neděle v mezidobí

1. čt.: Iz 62,1–5
Ž 96(95),1–2a.2b–3.7–8a.9–10ac Odp.: 3
2. čt.: 1 Kor 12,4–11
Ev.: Jan 2,1–12

Pondělí 15. 1. – ferie

1. čt.: Žid 5,1–10
Ž 110(109),1.2.3.4 Odp.: 4bc
Ev.: Mk 2,18–22

Úterý 16. 1. – ferie

1. čt.: Žid 6,10–20
Ž 111(110),1–2.4–5.9+10c Odp.: 5b
Ev.: Mk 2,23–28

Středa 17. 1. – památka sv. Antonína Velikého

1. čt.: Žid 7,1–3.15–17
Ž 110(109),1.2.3.4 Odp.: 4bc
Ev.: Mk 3,1–6

Čtvrtek 18. 1. – památka P. Marie, Matky jednoty křesťanů

1. čt.: Žid 7,25–8,6
Ž 40(39),7–8a.8b–9.10.17 Odp.: srov. 8a+9a
Ev.: Mk 3,7–12

Pátek 19. 1. – ferie

1. čt.: Žid 8,6–13
Ž 85(84),8+10.11–12.13–14 Odp.: 11a
Ev.: Mk 3,13–19

Sobota 20. 1. – nez. pam. sv. Fabiána nebo sv. Šebestiána nebo nez. sob. pam. P. Marie

1. čt.: Žid 9,2–3.11–14
Ž 47(46),2–3.6–7.8–9 Odp.: 6
Ev.: Mk 3,20–21

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	14.1.	15.1.	16.1.	17.1.	18.1.	19.1.	20.1.
Antifona	919	934	949	1754	1653	996	1012
Žalm	784	783	783	783	783	784	783

Ranní chvály:

Hymnus	920	935	949	1755	1653	997	1013
Antifony	920	935	950	965	1278	998	1014
Žalmy	921	936	950	965	813	998	1014
Kr. čtení a zpěv	923	938	953	1756	1279	1001	1017
Antifona k Zach. kantiku	688	939	953	1757	1279	1002	1017
Prosby	924	939	953	1757	1279	1002	1017
Záv. modlitba	689	939	954	1278	1279	1002	1282

Modlitba během dne:

Hymnus	925	940	954	970	986	1003	1018
Antifony	925	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	927	943	957	973	989	1006	1021
Záv. modlitba	689	943	957	973	990	1006	1022

Nešpory:

	SO							
Hymnus	915	929	944	959	1760	1280	1008	1024
Antifony	916	929	945	960	976	1280	1009	1025
Žalmy	916	930	945	960	976	1661	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	918	933	947	962	1763	1280	1011	1027
Ant. ke kant. P. M.	688	689	948	962	1764	1281	1011	689
Prosby	918	933	948	963	1764	1281	1011	1028
Záv. modlitba	689	689	948	963	1278	1279	1012	690
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

P. Antonín Šuránek:

KUKÁTKA 3

Třetí díl souboru článků, proslovů a úvah někdejšího spirituála olomouckého kněžského semináře, jehož proces beatifikace právě probíhá.

*Místo rukopisu, brož., A5,
196 stran, 230 Kč*

Gabriele Amorth:

EXORCISTA VYPRÁVÍ

Kniha je napsána na základě vlastní zkušenosti autora, který je knězem Společnosti svatého Pavla a členem Mezinárodní papežské mariánské akademie. V současné době vykonává z pověření vikáře Uga Polettiho službu exorcisty v římské diecézi. Publikace obsahuje mnoho příkladů a odpovídá na zásadní otázky o exorcismu uspořádaným výkladem celé problematiky. Autor dává přednost faktům a ukazuje čtenáři, co exorcista vidí a jak jedná.

*Karmelitánské nakladatelství,
brož., 114x180 mm, 142 stran, 129 Kč*

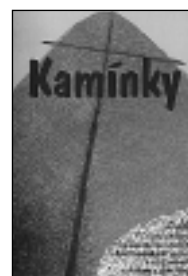

KAMÍNKY (1. A 2. DÍL)

Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti. Otištěná svědectví jsou připravena z korespondence (převážně krátké výňatky), která byla na výzvu Mons. Karla Otčenáška zaslána královéhradeckému biskupství. Jde o pokus ukázat, jak totalitní tlak doléhal na jednotlivé skupiny, profese a stavy. Cílem knihy je posloužit především pro povzbuzení a růst svornosti, lásky a katolického (univerzálního) přátelství. Publikace nechce vést k nenávisti vůči tomu, kdo zmiňované zlo způsobil. Ale chce odpustit a probudit dobrou vůli i na druhé straně, a to bez naivity a slepé nekritičnosti vůči pokryteckému podbízení.

Vydáno ve spolupráci s komisí Iustitia et Pax (Spravedlnost a mír) při České biskupské konferenci pod patronací Mons. ThLic. Karla Otčenáška, iniciátora této práce.

*Biskupství královéhradecké,
brož., A5,
1. díl - 220 stran, 69 Kč;
2. díl - 220 stran, 79 Kč*

Na základě novinových zpráv a ústních informací pracovníků naší pošty upozorňujeme, že od 1. ledna 2001 zdražily pohlednice z **5 Kč na 5,40 Kč**. Dále se podle těchto informací zavádí nová sazba u dopisů: **od 51 g do 350 g se dopisuje frankují 14 Kč**.

Matice cyrilometodějská s.r.o.
Olomouc, 5/2000
Ponos, 772 00 OLOMOUČ 2

Odesílatel:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1